

Financieel jaarverslag 2023

50

Maria Theresialaan 99
Postbus 1315
6040 KH ROERMOND

T +31 (0)88 842 00 00
E info@wbl.nl
I wbl.nl

Inhoudsopgave

JAARVERSLAG	5
1 INLEIDING	7
1.1 Planning en Controlcyclus	7
1.2 Jaarverslag / jaarrekening 2023	7
2 DE PROGRAMMAVERANTWOORDING	9
2.1 Bestuursopdracht "Toekomstvisie waterzuiveren en waterketen	9
2.1.1 Strategische thema's: wat hebben we bereikt?	9
2.1.2 Zuiveren: Wat heeft het gekost?	12
3 DE PARAGRAFEN	15
3.1 Ontwikkelingen in het vorig begrotingsjaar	15
3.2 Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen	16
3.3 Waterschapsbelastingen	16
3.4 Weerstandsvermogen	16
3.5 Incidentele baten en lasten	22
3.6 Bedrijfsvoering	23
3.7 Verbonden partijen	23
3.8 Financiering	24
3.8.1 Financieringsstatuut	24
3.8.2 Algemene externe ontwikkelingen	25
3.8.3 De ontwikkeling in de financierings-, beleggings- en vermogensbehoefte	25
3.8.4 De ontwikkeling van de renterisiconorm en de kasgeldlimiet	25
3.8.5 Relatie rentevisie en liquiditeitenbeheer	26
3.8.6 Schatkistbankieren	27
3.8.7 De waterschapfinanciering	27
3.9 EMU-saldo	27
3.10 Openbaarheidsparagraaf	28
JAARREKENING	31
4 DE EXPLOITATIEREKENING NAAR PROGRAMMA'S	33
5 DE EXPLOITATIEREKENING NAAR KOSTEN- EN OPBRENGSTDRAGERS	35
5.1 Kosten van de stafeenheden naar BBP-opzet	35
5.2 Lasten na doorberekening van de kosten van overhead	35
5.3 Baten na doorberekening van de kosten van overhead	36
6 DE EXPLOITATIEREKENING NAAR KOSTEN- EN OPBRENGSTSOORTEN	37
6.1 Explotatieresultaat 2023	38
6.2 Lasten naar soort	40
6.3 Baten naar soort	43
6.4 Onzekerheden in de baten en lasten	44
7 BALANS EN TOELICHTING	45
7.1 Balans per 31 december 2023	45
7.2 Toelichting Balans	46
7.2.1 Vaste activa	46

7.2.2	Vlottende activa	49
7.2.3	Eigen vermogen	50
7.2.4	Voorzieningen	52
7.2.5	Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer	53
7.2.6	Kortlopende schulden	53
7.2.7	Overlopende passiva	54
7.2.8	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	55
7.2.9	Gebeurtenissen na balansdatum	55
7.2.10	Investeringsverplichtingen	55
7.3	Waarderingsgrondslagen	55
7.4	Wet Normering Topinkomens	57
8	CONTROLEVERKLARING	59
9	BIJLAGEN	65
9.1	Bijlage 1: Staat van vaste activa	67
9.2	Bijlage 2: Staat van eigen kapitaal, reserve en voorzieningen	68
9.3	Bijlage 3: Staat van geldleningen	69

SharePoint nr. WBL-1104613034-836

JAARVERSLAG

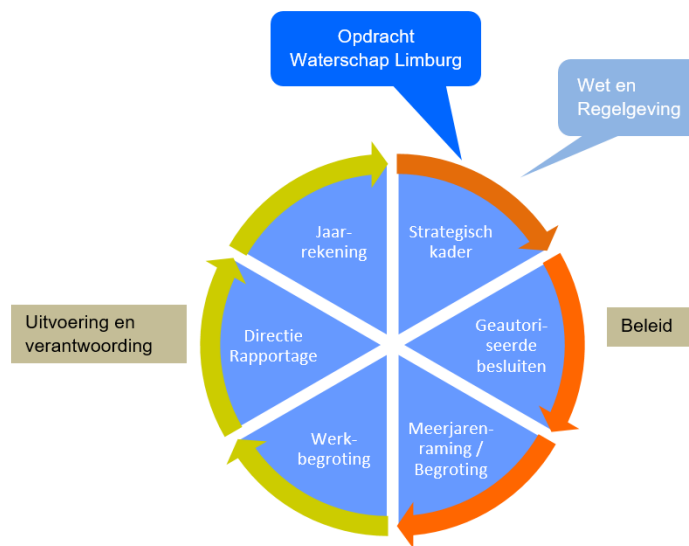

1 Inleiding

Het Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) is een Openbaar Lichaam dat per 2004 is opgericht als een Gemeenschappelijke Regeling van twee Limburgse waterschappen. Door de fusie van deze twee waterschappen per 2017 tot Waterschap Limburg (WL), is het Waterschap Limburg per 2017 de enige moederorganisatie.

1.1 PLANNING EN CONTROLCYCLUS

De 'bestuurlijke planning & control cyclus 2023' ziet er als volgt uit

1.2 JAARVERSLAG / JAARREKENING 2023

Jaarverslag

Het jaarverslag begint met een financiële verantwoording van de uitvoering van het programmaplan bestaande uit de netto kosten per programma. Verder wordt in de programmaverantwoording ingegaan op twee vragen:

1. Wat hebben we gedaan en bereikt?

In dit onderdeel wordt verantwoording afgelegd over wat we gedaan hebben om onze doelen te bereiken en de wijze waarop in het verslagjaar de gestelde doelen zijn gerealiseerd. Voor zover kwantificeerbaar wordt een en ander door middel van kengetallen nader toegelicht.

2. Wat heeft het gekost?

In dit onderdeel wordt de financiële realisatie in het verslagjaar gecompriemd weergegeven en wordt de afwijking ten opzichte van de gewijzigde begroting gepresenteerd.

Daarnaast zijn in het jaarverslag de overige verplichte paragrafen volgens de Bepalingen Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW) opgenomen. Hierin wordt ingegaan op de ontwikkelingen gedurende het verslagjaar, de incidentele kosten en opbrengsten en de onttrekkingen aan de overige bestemmingsreserves en voorzieningen.

Ook wordt aandacht besteed aan het weerstandsvermogen en de financiering op WBL-niveau.

Verder worden de (eventuele) verbonden partijen toegelicht en komt de bedrijfsvoering aan de orde. Tot slot wordt het EMU-saldo in beeld gebracht en aandacht besteed aan de topinkomens zoals voorgeschreven in de Wet Normering Topfunctionarissen publieke en semipubliek sector (WNT).

Geopolitieke ontwikkelingen

De voortdurende oorlog tussen Oekraïne en Rusland heeft flinke invloed gehad op de bedrijfsvoering van WBL. Verderop in dit jaarverslag zullen de effecten voor WBL nader worden toegelicht.

Jaarrekening

Ingevolge artikel 103, lid 1, van de Waterschapswet (en artikel 50g lid 6 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen) legt het Dagelijks Bestuur van het Waterschapsbedrijf Limburg ieder jaar verantwoording af over het gevoerde financiële beheer, onder overlegging van de jaarrekening en het jaarverslag.

De jaarrekening vormt de basis voor de controleverklaring en is door de accountant onderzocht op getrouwheid en rechtmatigheid. De jaarrekening betreft het cijfermatige deel van de programmarekening en is opgesteld in overeenstemming met de landelijke beleid- en beheerproducten (BBP) structuur. De BBP-opzet bestaat onder meer uit een systematiek van doorberekening van overheadkosten. Ook maken de controleverklaring en het voorstel tot vaststelling van de jaarrekening deel uit van de jaarrekening.

Verder omvat de jaarrekening de balans per 31 december 2023 en wordt ingegaan op de financiële realisatie van het programma. De belangrijkste beleidsmatige aspecten zijn opgenomen in het jaarverslag terwijl de presentatie op de financiële aspecten een plek krijgt in de jaarrekening.

Tot slot wordt nog ingegaan op de kostendrager (lees taak), de kosten en opbrengsten en wordt bij laatstgenoemd onderdeel een korte analyse gegeven van de gewijzigde begroting 2023 versus realisatie.

2 De programmaverantwoording

Op grond van de “Gemeenschappelijk Regeling WBL” is WBL door het Waterschap Limburg belast met de uitvoering van de zuiveringstaak (vallend onder programma Zuiveren en waterketen van Waterschap Limburg). De zuiveringstaak omvat de bouw, de exploitatie, het onderhoud en het beheer van alle zuivering technische werken met toebehoren. WBL kent daarom één programma zuiveren en één kostendrager zuiveringsbeheer.

2.1 BESTUURSOPDRACHT “TOEKOMSTVISIE WATERZUIVEREN EN WATERKETEN

De bestuursopdracht “Toekomstvisie Waterzuiveren en Waterketen 2030” van het Algemeen Bestuur van Waterschap Limburg passend bij onze missie, visie en ambitie vormt het uitgangspunt van onze strategische thema’s en doelen.

De strategische thema’s zijn:

- schoon en ecologisch gezond water;
- vergroten duurzaamheid;
- vergroten maatschappelijke waarde.

Om de gestelde doelen te behalen zijn kritische succesfactoren gedefinieerd.

2.1.1 Strategische thema’s: wat hebben we bereikt?

Schoon en ecologisch gezond water

Schoon en ecologisch gezond water betekent focus op de kwaliteitsdoelstelling van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). We geven uitvoering aan het Limburgse effluentbeleid (fosfaat- en stikstofverwijdering) en aanvullende normen.

We richten ons op nieuwe stoffen (microverontreinigingen met een prioriteit voor medicijnresten) en we passen het gedachtegoed toe van normgericht naar effectgericht (denk aan redeneerlijn afnameafspraken). Ook zoeken we naar andere toepassingen voor ons effluent en hebben meer grip op ons influent (indirecte lozingen) door bronaanpak. Verder ontwikkelen en gebruiken we nieuwe efficiëntere technieken en technologieën in het zuiveringsproces.

In 2027 willen we op al onze zuiveringen voldoen aan het Limburgse effluentbeleid. Op dit moment voldoen 10 van de 17 zuiveringen aan de norm van 2027. We ontwikkelen samen met Waterschap Limburg de systeemsprong-gedachte, die uitgaat van effectgericht in plaats van normgericht denken en handelen. Op 4 van de installaties waar we nu nog niet aan KRW-normen van 2027 kunnen voldoen, zullen we dat gedachtegoed toepassen in de besluitvorming over aanpassing van de rwzi’s. Op de overige 2 rwzi’s waar we nu nog niet kunnen voldoen aan de KRW ligt de focus op sanering van versturende lozingen aan de bron in plaats van ‘end-of-pipe’ maatregelen op de rwzi’s.

In 2023 voldeden 13 van de 17 zuiveringen aan de toen geldende normen. Vier zuiveringen voldeden niet altijd aan de stikstof- of fosfornorm als gevolg van externe verstoringen. Voor deze locaties was en is contact met het bevoegd gezag. Door het bevoegd gezag is het niet voldoen aan de normen vooralsnog niet als overtreding aangemerkt.

In 2027 willen we 100 procent voldoen aan de afnameafspraken. Voor het op een doelmatige wijze realiseren van de waterkwaliteitsdoelstellingen en de afnameverplichting hebben Waterschap Limburg en WBL gezamenlijk een redeneerlijn overstortlozingen ontwikkeld die uitgaat van effectgericht in plaats van normgericht denken en handelen. De resultaten hiervan

leggen we vast in afnameafspraken en de hieruit voortvloeiende maatregelen worden voor eind 2027 uitgevoerd, gekoppeld aan de termijn voor het behalen van de waterkwaliteitsdoelen van de KRW. In 2022 hebben we met de eerste gemeente nieuwe afnameafspraken vastgelegd, de rest volgt voor medio 2024.

In de toekomst willen we op een aantal locaties medicijnresten verwijderen. Hiervoor is op dit moment nog geen norm, maar in samenwerking met Waterschap Limburg zijn middels een monitoringsprogramma, waarbij influent, effluent en oppervlaktewater gemonitord wordt, de zogenaamde hotspot rwzi vastgesteld.

Op de zuivering Simpelveld is een demoproef uitgevoerd, waarbij door poederkooldosering de medicijnresten voor 70 tot 80 procent verwijderd werden. De resultaten zijn zodanig positief dat we besloten hebben op deze zuivering een permanente poederkoolinstallatie te bouwen voor de verwijdering van medicijnresten.

Ook willen we in de toekomst ons effluent anders toepassen en water gaan leveren op maat. Bijvoorbeeld ter bestrijding van droogte in de procesindustrie en/of de land- en tuinbouw.

Vergroten duurzaamheid

Vergroten duurzaamheid betekent toewerken naar het energie- en klimaatneutraal, circulair en sociaal duurzaam uitvoeren van onze taken en werkzaamheden, het alleen maar gebruiken van volledig hernieuwbare middelen, het volledig circulair werken en het creëren van waarde.

WBL wil tenminste zoveel energie uit hernieuwbare energiebronnen opwekken als wordt verbruikt. Door de getroffen maatregelen is in 2023 circa 52 procent van het totale energieverbruik duurzaam opgewekt. Het doel om in 2025 energieneutraal te zijn lijkt niet reëel, 2030 of 2035 is waarschijnlijker. Om meer energie duurzaam op te wekken zijn in 2023 nog extra zonnepaneelinstallaties gerealiseerd en wordt de komende jaren gefocust op productie van groen gas, duurzaam drogen van slib, aquathermie en wind op terreinen van derden.

In het kader van klimaatneutraliteit past WBL de CO₂-prestatieladder toe. We hebben het kwaliteitscertificaat behaald en onderzoeken maatregelen om de CO₂-footprint te verlagen.

In 2050 willen we volledig circulair zijn. In een circulaire economie gebruiken we hernieuwbare, duurzame grondstoffen en worden producten, materialen en grondstoffen steeds weer zo hoogwaardig mogelijk hergebruikt. In een circulaire economie bestaat geen afval en worden schadelijke emissies zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee zorgt de circulaire economie ervoor dat bij elke fase van een product of dienst waarde wordt toegevoegd, natuurlijke grondstoffenvoorraden worden behouden en negatieve milieueffecten worden voorkomen. Daartoe onderzoeken we onder andere de mogelijkheid om grondstoffen terug te winnen uit water en slib. Focus ligt daarbij op fosfaat, cellulose, Kaumera en stikstof. In 2023 namen we aan diverse onderzoeken deel, samen met kennisinstututen en andere waterpartners. Eén van de onderzoeken die wij hieromtrent uitvoeren heeft betrekking op fosfaat en vindt plaats op de rwzi Hoensbroek (Vivianiet terugwinning).

Passend bij onze bestuurlijk vastgestelde strategie op het gebied van slibeindverwerking is Waterschap Limburg aandeelhouder geworden van SNB, een slibeindverwerker. Vanaf 2023 hebben we een klein deel van het slib naar SNB gebracht. Op termijn zullen we duurzaam slibdrogen als mogelijke gebruiksroute voor slib onderzoeken.

Sinds een paar jaar leveren we een belangrijke bijdrage aan het project SUPERLOCAL. Binnen dit project doen we ervaring op met een gesloten waterkringloop.

Voor het onderhoud van bedrijfsterreinen wordt duurzaam ingekocht en beperkt gebruik gemaakt van bestrijdingsmiddelen. Daarmee draagt WBL bij aan het stabiliseren of vergroten van de biodiversiteit.

Vergroten maatschappelijke waarde

Vergroten van de maatschappelijke waarde betekent focus op het verwaarden van producten en diensten. Dit doen we door actief verbinding te maken met de omgeving, kennispartner zijn vanuit innovatiekracht en door netwerk denken en ketensamenwerking.

Overeenkomstig de Toekomstvisie Waterketen en Waterzuiveren 2030 staat WBL positief tegenover samenwerking in de waterketen en hebben wij een operationele samenwerking met 29 van de 31 Limburgse gemeenten. WBL voert deze dienstverlening uit op basis van een gespecificeerde opdracht en factureert hiervoor een kostendekkende vergoeding. We willen jaarlijks de tevredenheid van onze samenwerkingspartners meten. Uit de laatste meting kwam naar voren dat proactief meedenken, deskundigheid en stabiele partner gezien worden als sterke punten. Voor Waterschap Limburg onderhouden we al enige jaren meetvoorzieningen. Tevens ontwikkelen wij met vijf andere waterschappen gezamenlijk het Verdygo-concept.

We zien dat vanuit onze bestuurlijke opdracht ontwikkelingen op ons afkomen, die leiden tot mogelijke nieuwe producten voor WBL. Hierbij moeten we bepalen welke rol we willen nemen. Zo is in het kader van Kaamera door het AB van het waterschap besloten tot deelname in een coöperatie per 1 januari 2024. Vanuit deze coöperatie zal gedurende 2024 deelgenomen gaan worden aan een startup BV voor het vermarkten van Kaamera.

Kritische succesfactoren (KSF's): wat hebben we bereikt?

Kritische succesfactoren

KSF's zijn noodzakelijk om de strategische doelen te realiseren, ondanks dat ze niet direct een concrete bijdrage leveren aan het bereiken van deze doelen.

Zo zijn onze technische assets essentieel om water te blijven zuiveren. Een op risico gebaseerd goed ingericht asset managementsysteem is noodzakelijk om de gewenste functionaliteit te kunnen behalen en te blijven behalen. In 2023 hebben we verder invulling gegeven aan het in 2021 gestarte meerjarige project om onze asset management processen volgens ISO55000 in te richten en onze assets zelf te laten voldoen aan de gestelde eisen.

We willen van reactief handelen naar voorspellend sturen. Daarvoor is data essentieel. In 2023 hebben we verder invulling gegeven aan de visie op data gedreven werken en het informatiebeleidsplan. Samen met externe partners ontwikkelen we big data modellen om voorspellend te kunnen sturen in onze processen.

Openstaan voor nieuwe werkwijzen en technieken is essentieel voor het bereiken van onze ambitie. Het afgelopen jaar hebben we gewerkt aan het verder ontwikkelen van ons innovatieproces en onze innovatiecultuur. Onze proeftuin in Simpelveld, waar we samen met bedrijven en onderwijsinstellingen ideeën kunnen ontwikkelen, is een stimulator in het verder groeien op innovatief gebied.

Jaarlijks wordt de strategische personeelsplanning (SPP) doorlopen en geactualiseerd. Op basis van de geactualiseerde SPP worden keuzes gemaakt over de inzet van personeel en daar waar nodig geanticipeerd op toekomstige ontwikkelingen.

Omdat we in de toekomst een duurzame bedrijfsvoering willen voeren en niet alleen keuzes willen maken op basis van kosten zijn we gestart met de ontwikkeling van een value-case methodiek. Deze methodiek hebben we in 2023 ontwikkeld en gaan we toepassen in 2024.

2.1.2 Zuiveren: Wat heeft het gekost?

Exploitatie

(Bedragen x € 1.000)	Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Kosten	103.700	99.443	97.942	95.517
Eigen baten WBL	7.985	7.446	5.945	5.902
Netto kosten	95.715	91.997	91.997	89.615
Bijdrage Waterschap	91.997	91.997	91.997	79.984
Gerealiseerd resultaat	-3.718	0	0	-9.631

De netto kosten zijn € 3,72 mln hoger dan gebudgetteerd. Dit resultaat bestaat uit meerdere componenten, met zowel een positief als negatief effect op de netto kosten. Een groot deel bestaat uit externe niet beïnvloedbare factoren of factoren die ten tijde van het opstellen van de oorspronkelijke begroting 2023 (in de eerste helft van 2022) niet waren voorzien.

De kosten voor transport en afzet van slib laten in 2023 een overschrijding zien van € 2,3 mln. Dit bedrag wordt volledig verklaard door hogere tarieven. Het proces aandeelhouderschap SNB liep vertraging op waardoor slib tegen een hoger tarief afgezet moest worden. De langere doorlooptijd van de exportvergunningen zorgde er ook voor dat slib in Friesland verwerkt moest worden. De totale personeelskosten (inclusief inhuur) zijn € 1,4 mln hoger dan begroot. De overschrijding wordt vooral veroorzaakt door de CAO effecten 2022/2023 en de post inhuur derden. De CAO effecten zijn hoger dan op basis van de rekenuitgangspunten zijn meegenomen in de begroting 2023. De hogere energietarieven verklaren een overschrijding van € 0,8 mln. Bijkomend gevolg is een bijstelling van de verwachte SDE subsidie van € 0,6 mln naar € 0. Tevens was in 2023 wederom sprake van een sterk oplopende inflatie. De kosten voor chemicaliën zijn, ondanks een lager verbruik in volume, gestegen met € 0,8 mln. Verder hebben de hoger dan geraamde kosten wagenpark (€ 0,3 mln), analysekosten (€ 0,4 mln), dotatie voorziening IKB verlof en vitaliteit (€ 0,3 mln) en de eindafrekening van de TDH (€ 0,2 mln) geleid tot hogere netto kosten.

De overschrijding van € 7,1 mln wordt voor € 2,4 mln gecompenseerd door lagere reguliere afschrijvingen. Dit is het gevolg van een lager dan begroot investeringsniveau. Daarnaast is een meevaller ontstaan van € 0,3 mln als gevolg van lager dan verwacht schadevergoedingsbedrag. Verder werden veel investeringsprojecten opgestart in 2023. De voorbereidingsfase is vaak capaciteitsintensief wat zich door vertaald in een hogere activering van interne uren (meevaller van € 0,66 mln).

In hoofdstuk 3 en 6 worden de posten nader toegelicht.

Investeringsen

(Bedragen x € 1.000)	Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Vorbereiding projecten	199	166	309	130
Uitvoering projecten regulier	11.241	10.507	23.467	7.732
Uitvoering projecten bestuursrelevant	16.263	15.170	16.224	20.647
Schuift door naar volgende jaren		15.357		0
Totaal	27.703	41.200	40.000	28.509

Het gerealiseerde investeringsbudget in 2023 bedraagt € 27,7 mln en is daarmee 33 procent (€ 13,5 mln) lager dan gepland. De lagere realisatie is het gevolg van een combinatie van factoren. De gevolgen van de geopolitieke omstandigheden leiden tot vertragingen in de realisatie van projecten. Zo is sprake van schaarste in materialen, met onder andere lange levertijden tot gevolg, en schaarste in beschikbare capaciteit in menskracht, zowel intern als bij leveranciers/aannemers. Daarnaast hebben de weersomstandigheden in het najaar ook geleid tot aantal vertragingen en speelt de stikstofproblematiek ook een rol bij het tijdig verkrijgen van vergunningen.

Bijgaande projecten waarin de realisatie > € 1,0 mln afwijkt afgezet tegen de oorspronkelijke planning:

- de verwachte uitgaven in 2023 in het project handboek actuele Verdygo modules sliblijn is deels doorgeschoven en deels goedkoper uitgevallen dan verwacht (€ 1,0 mln);
- ook de verwachte uitgaven in 2023 voor renovatie van verschillende gemalen zijn vertraagd en daardoor lager uitgevallen dan verwacht (€ 1,2 mln);
- het project bij RWZI Susteren met betrekking vuilverwijdering is later opgestart dan gepland waardoor € 1,4 mln verschuift naar 2024 en verder;
- de investeringen bij RWZI Venlo als gevolg van aansluiten nieuw bedrijf vallen € 1,9 mln lager uit;
- het project renoveren actief slibtank bij RWZI Genneep is vertraagd waardoor € 1,0 mln doorschuift naar 2024;
- de in 2023 geplande ombouw/renovatie van de voorbezinktank bij RWZI Roermond verschuift naar 2024. Hierdoor schuift € 1,3 mln door naar 2024;
- ook het project ten aanzien van de mechanische voorindikker bij RWZI Roermond loopt vertraging op (vergunningen) waardoor € 1,4 mln verschuift naar 2024 en verder;
- de latere start bij project RWZI Rimborg renovatie aeratietank, roosterinstallatie en zandvang installatie zorgt ook voor een verschuiving van ruim € 1,0 mln van 2023 naar 2024 en verder.

De overige afwijking wordt veroorzaakt door het saldo van diverse kleinere afwijkingen, veelal het gevolg van externe factoren.

3 De paragrafen

3.1 ONTWIKKELINGEN IN HET VORIG BEGROTINGSJAAR

Bijzondere / onvoorziene omstandigheden

Het jaar 2023 was op velerlei vlakken weer een enerverend jaar. De oorlog tussen Oekraïne en Rusland en de nasleep van de Hoogwatercrisis heeft z'n weerslag gehad op de hele maatschappij en dus ook WBL. De genoemde gebeurtenissen hebben gevolgen voor het financieel resultaat.

Geopolitieke ontwikkelingen

De oorlog tussen Oekraïne en Rusland zorgt wereldwijd voor gestegen prijzen en lagere beschikbaarheid van materialen en grondstoffen. Denk daarbij o.a. aan gestegen energieprijzen, chemicaliën, transportkosten, onderhoudsmaterialen, etc. Ook WBL ontkomt niet aan de gevolgen daarvan.

Stikstofproblematiek

De rwzi's verrichten activiteiten waarbij stikstof vrijkomt (stookinstallaties en transport). Het gevolg hiervan is dat wij voor enkele zuiveringen verplicht zijn om vergunningen aan te vragen en meldingen in te dienen. Onze vergunningen en meldingen zijn vernieuwd of geactualiseerd en zijn bekend bij het bevoegd gezag (Provincie Limburg).

Afzet ontwaterd slib

Evenals de afgelopen 4 jaar werd WBL in 2023 geconfronteerd met hogere kosten voor de afzet van ontwaterd slib. De resultaten in 2023 zijn dan ook in lijn met de stijgende trend van de afgelopen jaren. Als gevolg van opstartproblemen na het sluiten van de droger zijn in het 1e kwartaal 2023 meer kosten gemaakt dan begroot. Het proces aandeelhouderschap SNB liep vertraging op waardoor slib tegen een hoger tarief afgezet moest worden. De doorlooptijd van de exportvergunningen zorgde er ook voor dat een deel van het slib in Friesland verwerkt moest worden. Het productievolume van slib is conform raming. De overschrijding is dan ook volledig toe te schrijven aan hogere dan begrote tarieven.

Asset management

Onder asset management wordt verstaan "de systematische en gecoördineerde activiteiten waarmee een organisatie haar bedrijfsmiddelen optimaal beheert" (vanaf de investering) en prestaties, risico's en kosten over de levensduur volgt, met als doel een optimale bijdrage te leveren aan de strategie van de organisatie. Complete en actuele informatie over de assets is hierbij een belangrijke voorwaarde. Om hier invulling aan te geven heeft WBL het project assetbase op orde gestart. Naast complete en actuele informatie over de assets wordt binnen dit belangrijke project ook aandacht geschonken aan de beheersorganisatie rondom asset management binnen WBL. In het kader van het project worden verschillende onderzoeken verricht naar de technische staat van de verschillende assets. De resultaten van deze onderzoeken gaan voor een groot deel de meerjaren investeringsplanning van WBL bepalen. Tevens kunnen op basis van de verkregen inzichten beheer- en onderhoudsplannen per asset of assetgroep bijgesteld worden. Deze plannen vormen de basis van de onderhoudskosten in de begroting. Inmiddels is WBL begonnen, op basis van de reeds uitgevoerde inspecties, met het vervangen van de meest kritische transportleidingen.

Integratie WBL en Waterschap Limburg

Op 25 januari 2023 heeft het Algemeen Bestuur van Waterschap Limburg het besluit genomen om WBL en WL samen te voegen tot één organisatie per 1 januari 2025.

WBL bestaat 50 jaar

In 1973 werd het Zuiveringschap Limburg opgericht en daarmee bestond in 2023 onze organisatie WBL 50 jaar. Op 28 september is dit jubileum gevierd met medewerkers en oud-medewerkers. In een talkshow, met sprekers uit onze organisatie, werd met veel (oud) collega's teruggeblikt op de afgelopen 50 jaar. Maar er werd ook een blik vooruitgeworpen op de toekomst met grote uitdagingen op het gebied van afvalwaterzuivering. Het feit dat WBL 50 jaar bestaat hebben we met trots actief gecommuniceerd via meerdere interne en externe communicatiemiddelen en -platformen.

3.2 ONTTREKKINGEN AAN OVERIGE BESTEMMINGSRESERVES EN VOORZIENINGEN

In deze paragraaf wordt ingegaan op de bedragen die rechtstreeks uit voorzieningen worden onttrokken, alsmede het beroep dat is gedaan op de (bestemmings)reserves.

In 2023 is geen beroep gedaan op de bestemmingsreserve innovatie. De voorziening vitaliteitsuren is gestegen met € 0,05 mln, bestaande uit een onttrekking van € 0,01 mln en een toevoeging € 0,06 mln. De voorziening hoog water is in 2023 opnieuw vastgesteld. Dit heeft geleid tot een verhoging van € 0,01 mln, welke ten laste van het resultaat 2023 is geboekt. Nieuw in 2023 is de voorziening meerjaren onderhoudsplan kantoor Roermond. Dotatie in 2023 van € 0,30 mln en een onttrekking van € 0,01 mln. Verder is de voorziening IKB-verlof toegevoegd aan de voorzieningen in verband met herrubricering van kortlopende schulden naar voorzieningen. Zie ook paragraaf 3.5 en 7.2.4.

3.3 WATERSCHAPSBELASTINGEN

WBL is een uitvoeringsorganisatie voor de taak zuiveringsbeheer. De hiervoor benodigde middelen worden ontvangen vanuit het Waterschap Limburg. WBL is niet bevoegd om zelf Waterschapsbelastingen te heffen. Deze paragraaf is derhalve voor WBL niet van toepassing.

3.4 WEERSTANDSVERMOGEN

Het 'weerstandsvormogen' is het vermogen van WBL om (financiële) tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van WBL in gevaar komt. De paragraaf weerstandsvormogen in de begroting en het jaarverslag bevat een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, de eerder geïntariseerde risico's, alsmede het beleid van WBL omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

Het weerstandsvormogen bestaat uit de relatie tussen de middelen en mogelijkheden, waarover de organisatie beschikt of kan beschikken, om niet begrote kosten te dekken én alle risico's af te dekken waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Het vigerende beleid omtrent de weerstandscapaciteit

De 'weerstandscapaciteit' omvat alle middelen en mogelijkheden waarover WBL beschikt om substantiële financiële tegenvallers af te dekken, zodra risico's werkelijkheid worden. De algemene reserve / risicoreserve dient primair als weerstandsvormogen voor het opvangen van risico's. De nagestreefde omvang van deze reserve is afhankelijk van de geïntariseerde risico's. Het benodigde vermogen, op basis van de geïntariseerde risico's, is berekend als een product van kans = risico x effect.

Het Algemeen Bestuur heeft op 21 december 2022 besloten, gebaseerd op een geactualiseerde risicomatrix, de maximaal toegestane omvang van de risicoreserve te verhogen van € 3,3 mln naar € 4,7 mln. Deze actualisatie vindt elke 2 jaar plaats.

De weerstandscapaciteit

Concreet betreft de weerstandscapaciteit van WBL de optelsom van de algemene reserve en de risico-reserve. Hierbij is de risico-reserve bedoeld ter dekking van de geïnventariseerde risico's en wordt de algemene reserve aangehouden als algemeen weerstandsvermogen.

De hoogte van de risico-reserve bij aanvang boekjaar 2023 bedroeg € 0,0 mln.

Risicogebeurtenissen

In 2023 hebben de navolgende risicogebeurtenissen, die deel uit maken van de WBL risicomatrix, zich voorgedaan:

- het stagneren van de afzet van reststoffen, in relatie tot de slibproblematiek, heeft zich ook in 2023 voortgezet. Dit is een risicogebeurtenis die zich sinds 2018 structureel voordoet;
- onverwachte en onvoorziene stijging van prijzen;
- geopolitieke omstandigheden en de hieraan gerelateerd de financiële gevolgen.

Daarnaast heeft WBL reeds in 2018 een vordering/schadeclaim ingediend bij een failliete leverancier. De curator van deze partij betwist de vordering en heeft gesteld dat de leverancier nog een vordering heeft op WBL. Dit laatste wordt weer betwist door WBL. De betreffende vordering is door de partij verpand aan haar kredietgever. Als gevolg van het faillissement is de curator namens de kredietgever uitstaande vorderingen aan het incasseren. Sinds november 2019 blijft een reactie van de curator betreffende de vordering uit. Aangezien het de verwachting is dat beide vorderingen niet geëffectueerd kunnen worden, zijn beide vorderingen niet opgenomen in het resultaat.

Naast bovengenoemde risico's zijn de volgende risico's geïnventariseerd die geen deel uitmaken van de risicomatrix behorende bij de risicoreserve/weerstandvermogen:

- Een oud-medewerker betwist het van rechtswege beëindigen van een tijdelijke aanstelling en heeft in 2020 een arbeidsgerechtigde procedure gestart. De rechter heeft WBL in 2021 in het gelijk gesteld. De oud-medewerker heeft hier tegen beroep aangetekend. Zitting voor het beroep is op 5 december 2023 geweest. In januari 2024 heeft de rechter in hoger beroep geoordeeld dat de rechtbank in Roermond terecht het beroep van de oud medewerker ongegrond heeft verklaard. Daarmee is de zaak definitief afgerond.
- In 2020 is een last onder dwangsom opgelegd door het bevoegd gezag, inhoudende dat WBL bij iedere effluentnormoverschrijding een dwangsom van € 5.000 per overtreding verbeurt, met een maximum van € 50.000. Tegen dat besluit is bezwaar en beroep ingesteld door WBL, maar dat beroep is om moverende redenen ingetrokken. In 2023 is éénmaal een dwangsom van € 5.000 verbeurt die is opgenomen in het resultaat.
- Aan WBL is door bevoegd gezag bij besluit van 14 december 2022 een last onder dwangsom (€ 5.000 per overtreding, met een maximum van € 15.000) opgelegd wegens (vermeend) herhaaldelijke, met dwangsom gesanctioneerde overtredingen van het Activiteitenbesluit. WBL was het niet eens met de inhoud van dit besluit en heeft om die reden tegen dit besluit bezwaar gemaakt. Tussen WBL en bevoegd gezag is een regeling getroffen op grond waarvan de bezwaarprocedure is ingetrokken. In 2023 is tweemaal een dwangsom van € 5.000 verbeurt die is opgenomen in het resultaat.
- Het Openbaar Ministerie is van mening dat WBL een aantal ongewone voorvallen niet of niet tijdig heeft gemeld bij het juiste bevoegde gezag. Dit heeft ertoe geleid dat het Openbaar Ministerie in kwartaal 3 van 2023 voornemens was tot het uitvaardigen van een strafbeschikking. Hierdoor is WBL uitgenodigd voor een hoorzitting die plaatsvond in oktober

2023. De officier van justitie heeft aangegeven voornemens te zijn tot dagvaarding over te gaan. Dit kan mogelijk leiden tot het betalen van een boete.

- WBL heeft een riooltransportleiding gerenoveerd. Ter plekke lag ook een hogedrukgasleiding van een derde die, naar mening van WBL, daar niet mocht liggen. WBL beschikt over een opstalrecht, waarvan onderdeel is dat WBL ongestoord dient te kunnen overgaan tot noodzakelijke vervanging van deze leiding. In eerste instantie wilde de derde partij haar leiding niet verleggen, maar dat heeft derde uiteindelijk wel gedaan. Deze derde brengt thans de kosten voor het verleggen (ca € 5.000) in rekening bij WBL. Naar mening van WBL was dit aanvankelijk niet terecht en was WBL van mening dat juist zij een vordering heeft (orde grootte € 30.000 á € 35.000) wegens door WBL gemaakte meerkosten (vertragingsschade en extra handelingen wegens de aanwezigheid van de derde leiding). De onderliggende kadastrale stukken spreken evenwel in het voordeel van de derde. Om die reden en vanwege de onderlinge relatie en het beperkt financieel belang is in februari 2024 besloten de vordering van de derde te voldoen en van de WBL vordering af te zien. De beiderzijdse vorderingen zijn niet opgenomen in het resultaat van boekjaar 2023.
- Aannemer van WBL heeft tijdens grondwerkzaamheden (in verband met het leggen van een leiding) eind 2023 een stroomkabel van een derde geraakt waardoor gedurende enkele uren sprake was van stroomuitval. Als gevolg daarvan heeft een bedrijf gedurende die uren geen productie kunnen draaien en stelt zij daardoor schade te hebben geleden. De fabrikant heeft de aannemer, de gemeente en WBL daarvoor in 2024 aansprakelijk gesteld. De hoogte van de claim is onbekend.
- Een mogelijke aansprakelijkstelling door contractpartij wegens in 2021 gemaakte fouten van opdrachtnemer (transportbedrijf) van WBL waardoor betreffende contractpartij stelt schade te hebben geleden. Formeel heeft de aansprakelijkstelling nog niet plaatsgevonden. Mocht dit wel plaatsvinden, zal het transportbedrijf door WBL worden aangesproken.
- Een mogelijke claim van de korrelafnemer in verband met stoppen van leveringen. Ondertussen heeft overleg plaatsgevonden en partijen hebben een principeakkoord bereikt over een schadevergoedingsbedrag door WBL te betalen van € 0,2 mln tegen finale kwijting. De vaststellingsovereenkomst is ondertussen getekend en de factuur van de korrelafnemer is in maart 2024 ontvangen. Deze claim van € 0,2 mln is opgenomen in het resultaat (zie paragraaf 3.5 incidentele baten en lasten).

Risicomatrix

Nr.	Risico gebeurtenis	Gevolgen	Risico score (bruto)	Soort Risico	Soort maatregel	Maatregelen	Risico score (rest)	Bruto bedrag (€)	Netto bedrag (€)
1	Niet tijdig anticiperen op vereiste kennis/vaardigheden m.b.t. nieuwe technologische ontwikkelingen of innovatieve ontwikkelingen.	<ul style="list-style-type: none"> • Onveilige situaties op RWZI's (bijvoorbeeld ATEX of NEN). • Mismatch beschikbare kwaliteit en organisatiebehoefte. • Innovatieve ontwikkeling in de organisatie loopt niet in de pas met de kennisontwikkeling in de organisatie. • Het leertempo is kleiner dan het verandertempo met als gevolg dat parate kennis en kunde van nieuwe technologieën/innovaties onvoldoende is na overdracht aan de lijn. • Gedwongen uitstroom van medewerkers. 	3C	Strategisch Compliance Operationeel	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Implementatie opleidingsbeleidsplan en strategisch opleidingsprogramma. Doel is dat het leertempo groter is dan het verandertempo. • Jaarlijks opleidingsactiviteitenplan koppelen aan het jaarlijks benodigde opleidingsbudget. • Koppeling aan strategische personeelplanning. • Inzet persoonsgebonden basis budget 	3A	712.500	95.000
2	Datalek en/of hacking; Verlies van gegevens a.g.v. diefstal of verlies van laptop, telefoon, etc.	<ul style="list-style-type: none"> • Imago-/reputatieschade. • Schending privacy medewerkers. • Verlies van informatie • Financiële boete. • Financiële gevolgen van hacking 	3D	Compliance Operationeel	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Contractafspraken met leverancier m.b.t. beveiligde digitale verbindingen. • Geautoriseerde beveiligde verbinding (bijv. MDM en token) is verplicht. • Geïmplementeerde procedure melding datalekken ter voorkoming van boetes. • Invulling geven aan het informatie veiligheidsbeleid conform en ITIL processen. • Invulling geven aan het informatie veiligheidsbeleid conform BIO (BaseLine Informatieveiligheid Overheid) 	3A	2.375.000	95.000
3	Ontbreken risicodekking in geval van brand c.q. calamiteit op een RWZI	<ul style="list-style-type: none"> • Milieuschade • Imago schade • Hogere kosten 	2D	Compliance Operationeel	preventief	Huidige situatie: keuze gemaakt om dit risico niet te verzekeren of een voorziening op de balans op te nemen.	2D	250.000	250.000
4	Afbranden kantoorgebouw (geen dekking van herhuisvesting en andere kosten gedurende periode van herbouw kantoor)	<ul style="list-style-type: none"> • Geen werkruimte/systemen beschikbaar om werk uit te voeren. • Hogere kosten o.a. ivm mogelijke huurkosten ander gebouw en huurdering bestaande huurders. • Immateriële schade. • Datacenter ICT niet beschikbaar (zowel PA als KA) 	2D	Compliance Operationeel	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Brandpreventieve maatregelen • Beschikbaarheid over brand- en inboedelverzekering • Jaarlijkse ontruimingsoefening • Inrichting BHV organisatie. • Thuiswerkfaciliteiten • Uitwijkvoorziening • Implementatie Cloudtechnologie (migratietrajecten zijn in uitvoering) 	2C	250.000	75.000
5	Gezondheidsrisico en/of plotselinge uitval personeel.	Beperking duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Imago schade m.b.t. streven om te komen tot Beste werkomgeving (onderdeel van de Visie) Verstoring bedrijfsvoering	3A	Strategisch Compliance Operationeel	preventief	<p>Periodieke uitvoering PMO Beleids-Ri&E en toetsing VGV-cie aan Arbowetgeving.</p> <p>Uitvoering Inentingsprogramma. Toepassen gezondheidsprofielen en vitaliteitsprogramma.</p> <p>Toepassing concept "Arts in Eigen Huis". Inzet flexibele schil, raamovereenkomst(en). Duurzame inzetbaarheid.</p>	2A	95.000	10.000
6	Het optreden van een epidemie/pandemie (bijvoorbeeld wereldwijde verspreiding van een besmettelijke ziekte, bijvoorbeeld Corona)	<ul style="list-style-type: none"> • Uitval van medewerkers. • Verstoring bedrijfsvoering (bijv. niet kunnen afzetten van slib, leveranciers kunnen cruciale onderdelen of chemicaliën niet leveren, etc.) 	2D	Strategisch Compliance Operationeel	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Inrichten van de crisisorganisatie (actiecentrum en crisisteam Directie). • Documenten en instrumenten opgesteld naar aanleiding COVID-19 (corona) waaronder een Dashboard waaruit blijkt wie waar inzetbaar is, welke 1^e en 2^e lijns opvang wij hebben, welke risico's er zijn met betrekking tot slib, chemicaliën en transport en wat de status is. • Thuiswerken, besturing op afstand, extra voorraden PBMs 	2D	250.000	250.000
7	Plotselinge uitval of deel van rwz (bijvoorbeeld energie) en/of grote storingen (bijvoorbeeld mechanisch, elektrisch, procestechnische kennis v/h zuiveringsproces)	Hogere kosten. Hogere kans op het niet voldoen aan wet- en regelgeving (milieuvergunningen). Bijvoorbeeld leidend tot overstort of spuien biogas	3B	Operationeel	preventief repressief	<ul style="list-style-type: none"> • Assetmanagement (o.a. preventief onderzoek) • LAC dienst (o.a. voorkomen verdere escalatie) • Waar mogelijk inzet eigen buffermogelijkheden. 	3B	332.500	332.500
8	Plotselinge uitval transportsysteem (gemaal en/of achterliggende (pers)leiding) (bijvoorbeeld energie) en/of grote storingen (bijvoorbeeld mechanisch, elektrisch).	Hogere kosten. Hogere kans op het niet voldoen aan wet- en regelgeving (milieuvergunningen).	3C	Operationeel	preventief repressief	<ul style="list-style-type: none"> • Assetmanagement (o.a. preventief onderzoek) • LAC dienst (o.a. voorkomen verdere escalatie) • Waar mogelijk inzet eigen buffermogelijkheden. 	3B	712.500	332.500
9	Medewerker (ook inhuur) is betrokken bij een ongeval tijdens werktijden. Als voorbeeld: a) medewerker heeft een verkeersongeval tijdens het vervoer naar een project/werklocatie b) medewerker krijgt een ongeval op een bouw/werklocatie (eigen werklocatie of klantlocatie, ook in buitenland)	Medewerker en/of verzekeringsmaatschappij van de medewerker legt schadeclaim neer/ imago schade	2C	Compliance Operationeel	preventief repressief	<ul style="list-style-type: none"> • KAM procedures, inspecties en toetsing volgens wet en regelgeving • Goed werkgeverschapsverzekering, autoverzekering, bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering en ongevallenverzekering. • Inzet juridische kennis. • SLA Verdygo BV. 	2A	75.000	10.000
10	Medewerker fraudeert waaronder fraude, samenspanning gericht op financieel gewin.	Financiële schadepost / imago schade	2D	Compliance	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Mandaatbesluiten • Handboek Integriteit • Integriteitcontrole (assessment) • Sociale controle • Inzet juridische kennis • Fraude risico analyse • Het financieringsstatuut met daarop gebaseerde AO-IC maatregelen (toepassen van functiescheiding + het vier ogen principe) • Fraude verzekering 	1C	250.000	7.500

Nr.	Risico gebeurtenis	Gevolgen	Risico score (bruto)	Soort Risico	Soort maatregel	Maatregelen	Risico score (rest)	Bruto bedrag (€)	Netto bedrag (€)
11	Ontstaan van ongedekte schades (bij derden) t.g.v. de uitvoering van een project	Schadeclaims van derden/ imago schade/ontstaan van calamiteiten	2D	Operationeel	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Technische voorschriften/normen/bestekseisen, • Vergunningen • Eisen aan kwalificatie aannemers tijdens aanbesteding, • Risicospreiding/verlegging naar aannemers, CAR en/of WA verzekering incl. primary clausule. • Contractmanagement 	2B	250.000	35.000
12	Ontstaan van ongedekte schades t.g.v. de uitvoering van een project aan het werk zelf	Onvoorziene financiële kosten/ imagoschade	2D	Operationeel	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • CAR en WA verzekering. • Bouwrechtelijke verhoudingen in overeenkomsten met aannemers. 	2C	250.000	75.000
13	(Herstelbare) ontwerpfout, functionaliteit kan worden gehaald door aanpassing van het ontwerp (bijv. aanvullende maatregelen treffen/aanpassingen)	Hogere investeringskosten	2C	Operationeel	repressief	<ul style="list-style-type: none"> • WA verzekering • Contracten met adviseurs en aannemers waarin aansprakelijkheid beter is geregeld en WBL meer juridisch comfort (juridisch in control) biedt. • Carverzekering dekt ontwerp op moment dat er fysieke schade is. • Assesbase op orde brengen 	2C	75.000	75.000
14	Verstrekking van onjuiste informatie van/aan derden in het kader van de WIBON (Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken)	Ontstaan van herstelkosten/imago schade	2B	Operationeel	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Continu zorg voor de revisie van de leidingen. • Verplichting: graven van proefsleuven, fouten in het systeem worden hierdoor ondervangen. 	2A	35.000	10.000
15	Failissement van aannemer tijdens de uitvoering of het faillissement/opheffen van aannemer/leverancier na oplevering of gereedkomen werk	Onvoorziene financiële kosten	2D	Operationeel	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Aanbestedingseisen • Bankgarantie • Betalingsregeling • Betalen als er iets geleverd is. • Zekerheden (pandrecht, cessie, eigendomsvoorbehoud, borgstellingen privé of holding etc.). 	2C	250.000	75.000
16	Aanpassing infrastructurele werken (niet dijken) door andere overheden die onvoorziene waren	Onvoorziene financiële kosten	2C	Strategisch	repressief	Actualiteit volgen en contacten met andere overheden benutten	2C	75.000	75.000
17	Hoogwater Maas/beken	Onvoorziene financiële kosten	2D	Strategisch	preventief	Voorzieningen tegen hoogwater	2C	250.000	75.000
18	Juridisch beheer eigendommen onvoldoende	Onvoorziene financiële kosten/ imagoschade	2B	Strategisch	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Juridisch beheer eigendommen goed beheren • Inzet juridische kennis • Aansprakelijkheden beperken c.q. uitsluiten 	1B	35.000	3.500
19	Betaalverkeer: - er wordt een verkeerde betaling uitgevoerd - nefacturen - dubbele betaling van dezelfde dienst/levering - dubbele betaling factuur (bij dubbele ontvangst zelfde factuur)	Kans op het niet terugontvangen van betaald bedrag	2A	Operationeel	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Controle door matching met order, beperkte bevoegdheden mutatie crediteurendata. • Financial Control controleert op de vormvereisten van facturen. • Controle financieel systeem op dubbel factuurnummer. • Werken met hashtotalen in het betalingsverkeer 	2A	10.000	10.000
20	Niet rechtmatige inkoop- en aanbesteding	Kans op: - opmerkingen bij de jaarrekening of geen goedkeurende verklaring bij de jaarrekening - imagoschade - kans op financieel verlies - claims van concurrerende leveranciers	3A	Compliance	preventief repressief	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid voor inkoop en aanbesteding • AO-IC maatregelen + verantwoordingsplicht verwoord in handboek inkoop en aanbesteding • Check door accountant, interne audit • Spendanalyse 	2A	95.000	10.000
21	Risico dat een toegezegde subsidie/bijdrage van derden niet kan worden gedeclareerd, door onvolledige registratie	Kans op financieel verlies	2C	Compliance	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Check aan welke verantwoordingsplicht moet worden voldaan bij ontvangen van subsidies • Nemen van maatregelen om aan verantwoordingsplicht te voldoen • Inzet externe expertise 	2A	75.000	10.000
22	Renterisico	Kans op sterke rentefluctuaties op moment dat nieuwe lening moet worden aangetrokken	2B	Operationeel Compliance	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Per kwartaal opstellen van een liquiditeitsprognose, conform het financieringsstatuut. • Wettelijke renterisiconorm • Afgesloten langlopende leningen met uitgestelde stortingsdatum (t/m 2025) 	2A	35.000	10.000
23	Niet beschikbaar zijn van (delen van) ICT	- Installaties werken niet / lokaal op hand - Geen informatie beschikbaar - Geen communicatie mogelijk	3C	Strategisch	preventief correctief repressief	Invoering geven aan het informatie veiligheidsbeleid conform BIO (BaseLine Informatieveiligheid Overheid)	2C	712.500	75.000
24	Onverwachte en onvoorziene stijging prijzen	Hogere kosten	3C	Strategisch	Preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Meerjaren inkoopcontracten • Tijdig inkoopmoment klikken 	3C	712.500	712.500

Nr.	Risicogebeurtenis	Gevolgen	Risico score (bruto)	Soort Risico	Soort maatregel	Maatregelen	Risico score (rest)	Bruto bedrag (€)	Netto bedrag (€)
25	Indexering van de chemicaliënrijzen	Hogere kosten omdat in de raming van de kosten onvoldoende indexering is toegepast. Chemicaliënrijzen zijn aan grote prijschommelingen onderhevig met als kans onvoldoende budget.	3C	Strategisch	geen	In de begroting is rekening gehouden met reguliere indexering van de chemicaliënrijzen (conform de rekenuitgangspunten)	3B	712.500	332.500
26	Verstoring transport en behandeling afvalwater: bijv. calamiteit zoals leidingbreuk, stroomstoring, ongecontroleerde lozingen	Milieuschade Imagoschade Hogere kosten	3B	Strategisch Compliance	correctief	Calamiteiten bestrijdingsplan voor de afvalwaterinfrastructuur	3A	332.500	95.000
27	Verstoring transport en behandeling afvalwater: bijv. brand, uitval procesautomatisering	Milieuschade Imagoschade Hogere kosten	2B	Operationeel Compliance	preventief	Extra achtervang: Redundante PA omgeving (WAUTER)	2A	35.000	10.000
28	Stagneren van de afzet van reststoffen	Geen afzetmogelijkheid, tijdelijke opslag reststoffen en mogelijk stoppen van installaties met als gevolg hogere kosten. Bijvoorbeeld slib, silbkorrel, zand (a.g.v. Pfas)	3D	Operationeel	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Spreiden risico door meerdere afzetkanalen en huren opslagruimte. • Betere grip op de bedrijfsvoering (capaciteit/kennis/kunde menskracht opgeschaald, grip op inkoop en contractmanagement). • Realiseren eigen silbopslag • Contractueel inrichten dat afnemer behoedzamer wordt; garantieverplichtingen, schade ongelimiteerd, etc.. 	2D	2.375.000	250.000
29	Verstoring van de bedrijfsvoering als gevolg van toepassen niet beproefde technieken	Des-investeringen en versnelde afschrijvingen; hogere kosten.	2D	Operationeel	preventief	Projectorganisatie	2A	250.000	10.000
30	Contractbreuk ten gevolge van wanprestatie leverancier	Kwaliteitsverlies + hogere kosten door inzet extra mensen en middelen	2B	Operationeel	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Contractmanagement en systematiek van opstellen contracten (bv. gele kaarten en 'past performance'). • Aan de voorkant goede en waterdichte contracten opstellen. 	2A	35.000	10.000
31	Verstoring van de bedrijfsvoering door explosie van biogas / gas	Veiligheid, Milieuschade, (des-) investeringen, hogere exploitatie kosten ivm opvang gevolgen	2D	Strategisch Operationeel	preventief	Alex maatregelen en controle op beheer en onderhoud ATEX installaties.	1D	250.000	25.000
32	Bij uitbesteden van de procesvoering, risico van faillissement van het bedrijf (bijv. TDH Venlo)	Kwaliteitsverlies + hogere kosten door inzet extra mensen en middelen	2D	Operationeel	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Aandacht bij aanbesteding. • Marktonderzoek en contractvorming / -management 	2C	250.000	75.000
33	Langdurige uitval van de silbdrooginstallatie Susteren met als gevolg het niet kunnen afzetten van ontwaterd slib	Financiële consequentie	2D	Strategisch Operationeel	preventief	Technische aanpassingen van de droger en het opzetten van een drogerorganisatie ten behoeve van onderhoud en beheer.	2C	250.000	75.000
34	Het door WBL niet, onjuist of onvolledig naleven en/of uitvoering geven aan contracten met derden (gemeenten)	Milieuschade, imagoschade, financiële schade	2B	Strategisch Operationeel	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Contracten • Verzekeringen • Contractmanagement 	2A	35.000	10.000
35	Het door WBL niet, onjuist of onvolledig naleven en/of uitvoering geven aan contracten en/of samenwerking met derden (bedrijfsleven) en/of het niet ontvangen van de betaling van verrichte en gefactureerde diensten.	Financiële risico's, geen core-business, imagoschade, verantwoordelijkheid als ontwerpende partij	2B	Strategisch Operationeel	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Contracten • Verzekeringen • Contractmanagement 	2A	35.000	10.000
36	Faillissement van bedrijfskritische leveranciers/afnemers (o.a. externe afzet slib)	Milieuschade Verstoring bedrijfsvoering Onvoorziene financiële kosten	2D	Strategisch Operationeel	preventief	<ul style="list-style-type: none"> • Contractmanagement • Bankgaranties 	2D	250.000	250.000
37	Meten van nieuwe gevaarlijke stoffen in het afvalwater a.g.v. vernieuwde en verbeterde analyse- en meettechnieken	Milieuschade, imagoschade, financiële schade	2C	Strategisch Compliance Operationeel	repressief	geen	2C	75.000	75.000
38	Het zich voordoen van een grote calamiteit (o.a. terroristische aanslag) die niet valt onder de reikwijdte van de 'Wet tegemoetkoming Schade bij rampen en zware ongevallen (WTS)' of waaraan de kosten niet volledig worden gedekt door de WTS.	Milieuschade, financiële schade	1D	Strategisch Operationeel	repressief	geen	1D	25.000	25.000
39	Het niet voldoen aan (nieuwe) wet/regelgeving of wijzigingen van richtlijnen van bevoegd gezag met direct effect op de bedrijfsvoering en/of aanbestedingen.	Milieuschade, imagoschade, financiële schade	2B	Strategisch Compliance Operationeel	repressief	geen	2B	35.000	35.000
40	Aansprakelijkheid bij het werken voor derden waarvoor WBL geen dekking heeft onder verzekeringen. Bijvoorbeeld aansprakelijkheid voor schade bij gemeentelijke objecten die niet (volledig) is gedekt door de aansprakelijkheidsverzekering	Financiële schade / imago schade	1D	Operationeel Compliance	repressief	Kwaliteit en competenties medewerkers op voldoende niveau houden om ongewenste situaties te voorkomen	1D	25.000	25.000
41	Capaciteitsproblemen en hogere kosten door krapte arbeidsmarkt	Continuïteitsrisico, hogere kosten a.g.v. inhuur, geen borging kennis. Vertraging in bereiken strategische doelen.	3B	Operationeel	preventief	Actieve communicatie aantrekkelijk werkgeverschap Strategische personeelsplanning	3A	332.500	95.000
42	Het niet voldoen aan wettelijke voorschriften als gevolg van externe factoren (bijv. het bewust lozen door derden met grote gevolgen voor het influent of gevolgen van het gebrek aan netwerkcapaciteit elektriciteit).	Milieuschade, imagoschade, financiële schade (o.a. risico op boete bevoegd gezag).	3A	Operationeel	repressief	Schadebeheersing door actieve rol CRK, LAC en communicatie met bevoegd gezagen.	3A	95.000	95.000
43	Het niet beschikbaar zijn van grondstoffen (bijvoorbeeld chemicaliën) en materialen.	Milieuschade, imagoschade, financiële schade	3A	Operationeel	preventief repressief	Daar waar dat kan risicospreiding door contractuele afspraken met leveranciers.	3A	95.000	95.000
SUBTOTAAL								13.655.000	4.306.000
Indexering							10%	1.365.000	430.000
TOTAAL								15.020.000	4.736.000

Impact COVID-19

WBL is belast met de uitvoering van een overheidstaak met een groot maatschappelijk belang. Kerntaak is het zuiveren van afvalwater binnen de vastgestelde kwaliteitsnormen. De continuïteit en kwaliteit van dit primaire proces is als gevolg van COVID-19 pandemie niet in gevaar.

De effecten van COVID-19 waren 2023 niet of nauwelijks meer merkbaar. De beperkingen zijn allemaal opgeheven. Aangezien COVID-19 nooit helemaal weg is, is het belangrijk om hier aandacht voor te blijven hebben en goed voorbereid te zijn, mocht het virus weer opduiken en actief worden. Gezien de beperkte impact zal de stand van zaken aangaande COVID-19 niet meer apart toegelicht worden.

3.5 INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

(bedragen x€ 1 mln)	Netto kosten 2023	
Resultaat jaarrekening 2023	€ -3,72	
Resultaat exclusief innovatie	€ -3,72	
Externe, niet beïnvloedbare meevallers	€ 3,36	
Lagere reguliere afschrijvingskosten		€ 2,40
Hogere activering interne uren		€ 0,66
Lagere claim afzet korrel		€ 0,30
Externe, niet beïnvloedbare tegenvallers	€ -7,08	
Extra kosten afzet ontwaterd slib in 2023		€ -1,90
Hogere personeelskosten (inclusief inhuur) als gevolg van CAO		€ -1,40
Extra kosten bovengemiddelde prijsstijging chemicaliën		€ -0,80
Hogere energiekosten als gevolg van marktomstandigheden		€ -0,80
Hogere analysekosten (projecten en indexering)		€ -0,38
Extra kosten SDE subsidie (is 0 als gevolg van hoge energietarieven)		€ -0,60
Hogere transport- en opslagkosten slib		€ -0,40
Toevoegingen voorziening IKB verlof en Vitaliteit		€ -0,30
Hogere kosten huur wagenpark		€ -0,30
Extra kosten als gevolg van TDH		€ -0,20
Genormaliseerd resultaat 2023	€ -	

Zie hiervoor ook de toelichting in paragraaf 3.1 ontwikkelingen in vorig begrotingsjaar.

In 2023 zijn de navolgende incidentele baten geïdentificeerd en geboekt:

- Lagere reguliere afschrijvingskosten (€ 2,4 mln):
Dit is het gevolg van een lager dan begroot investeringsniveau.
- Hogere activering interne uren (€ 0,66 mln):
In 2023 werden veel investeringsprojecten opgestart. De voorbereidingsfase is vaak capaciteitsintensief wat zich door vertaald in een hogere activering van interne uren.
- Lager dan verwacht te betalen schadevergoedingsbedrag afzet korrel van € 0,50 mln naar € 0,20 mln (effect in 2023, € 0,3 mln).

In 2023 zijn de navolgende incidentele lasten geïdentificeerd en geboekt:

- Hogere personeelskosten (€ 1,40 mln):
De overschrijding wordt vooral veroorzaakt door de CAO effecten 2022/2023 en de post inhuur derden. De CAO effecten zijn hoger dan op basis van de rekenuitgangspunten zijn meegenomen in de begroting 2023.

- Extra kosten verhoging prijzen chemicaliën (€ 0,80 mln);
Door een sterk oplopende inflatie en hieraan gekoppelde indexering zijn de kosten voor chemicaliën, ondanks een lager verbruik in volume, gestegen.
- Hogere kosten transport, opslag en afzet slib (€ 2,3 mln):
Dit bedrag wordt volledig verklaard door hogere tarieven. Het proces aandeelhouderschap SNB liep vertraging op waardoor slib tegen een hoger tarief afgezet moest worden. De langere doorlooptijd van de exportvergunningen zorgde er ook voor dat slib in Friesland verwerkt moest worden.
- Hogere energiekosten (€ 0,80 mln):
Ook hier speelt de sterk oplopende inflatie een rol en heeft dit geleid tot hogere energietarieven.
- Extra kosten SDE subsidies (€ 0,60 mln):
Bijkomend gevolg van de stijging van energietarieven is ook een bijstelling van de verwachte SDE subsidie naar € 0.
- Hogere analysekosten (€ 0,38 mln) door gestegen prijzen.
- Toevoeging voorzieningen IKB-verlof en vitaliteit (€ 0,30 mln).
- Hogere kosten huur wagenpark (€ 0,30 mln):
WBL is haar wagenpark aan het elektrificeren. Om de periode te overbruggen naar start nieuw contract heeft WBL meer auto's moeten huren.
- Extra kosten Thermische drukhydrolyse (TDH) (€ 0,20 mln):
De onderhoudskosten van de TDH variëren per jaar. In 2023 zijn de onderhoudskosten van de TDH hoger dan begroot.

3.6 BEDRIJFSVOERING

Onder bedrijfsvoering wordt verstaan het geheel van interne organisatieonderdelen en processen die ondersteunend zijn aan de primaire processen. Behalve ten behoeve van het goede verloop van de primaire processen zijn de ondersteunende processen (= de bedrijfsvoering zoals bedoeld in de regelgeving), essentieel ten behoeve van de waarborging van de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van de beleidsuitvoering. Deze interne organisatieonderdelen en processen vormen onderdeel van de succesfactoren van het programma Zuiveren.

3.7 VERBONDEN PARTIJEN

WBL kent twee verbonden partijen:

1. De besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Verdygo B.V. gevestigd te Roermond, Maria Theresialaan 99.
Verdygo B.V. is door WBL opgericht ten behoeve van kennisexploitatie en kennisexploratie in samenhang met de Verdygo Bouw- en Ontwerptechniek. Het aandelenkapitaal bedraagt € 20.000 nominaal overeenkomend met 20.000 aandelen. WBL heeft 98 procent van de aandelen in bezit en heeft 2 procent van de aandelen om niet overgedragen aan Waterschap Limburg.
Gekoppeld aan de opstartfase van Verdygo B.V. heeft WBL een rekeningcourantkrediet verleend tot maximaal € 0,75 mln. In 2022 zijn zowel het aandelenkapitaal van € 20.000 als

ook het benutte deel een rekeningcourantkrediet afgewaardeerd. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft 19 december 2023 besloten om Verdygo BV te gaan ontbinden. Het in 2023 benutte deel van het rekeningcourantkrediet is in boekjaar 2023 afgewaardeerd. Per ultimo 2023 zijn beide balansposities afgewaardeerd tot nul.

2. De besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid AquaMinerals B.V. gevestigd te Rijswijk, Groningenhaven 7.
In 2022 heeft WBL aandelen verworven in AquaMinerals B.V. met als doel de afzetmogelijkheden van gedroogd slib en grondstoffen uit afvalwater te vergroten. Het betreft 751 aandelen met totale waarde van € 84.855,49.

3.8 FINANCIERING

De uitgaven van WBL worden enerzijds gefinancierd uit de exploitatiebijdrage van Waterschap Limburg, middels kortlopende en langlopende leningen en bijdragen van klanten. Langlopende geldleningen worden in de regel alleen dan afgesloten als dat past binnen de lange termijn financieringsbehoefte. Het toegepaste lineair aflossingsregime leidt tot een gespreide herfinanciering en vermijdt grote renteschokken. Overeenkomstig het financieringsstatuut wordt het grootste deel van de WBL-activa met lang vreemd vermogen gefinancierd. Per 31 december 2023 bedraagt de balanswaarde van de investeringen, beleggingen en uitgeleende langlopende gelden (vaste activa) € 268,2 mln. De financiering hiervan middels reserves en langlopende schulden bedraagt € 234,7 mln. Per ultimo 2023 wordt het verslagjaar 2023 afgesloten met een financieringstekort van € 36,6 mln.

Anders gezegd: een gedeelte van de vaste activa, groot € 36,6 mln, wordt gefinancierd met kortlopende schulden. Onderstaand schema toont hoe de vaste activa per ultimo 2023 zijn gefinancierd.

Financieringswijze	per 31-12-2023	per 01-01-2023
Totaal Activa (Bedragen x € 1.000)	€ 268.240	€ 263.789
Eigen vermogen	€ -3.518	€ -9.431
Voorzieningen	€ 1.690	€ 90
Langlopende schulden	€ 234.676	€ 237.165
Kortlopende schulden en overlopende passiva	€ 35.392	€ 35.965

3.8.1 Financieringsstatuut

Onder treasury wordt verstaan het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Dit ten dienste van de publieke taak van WBL. Het Financieringsstatuut heeft tot doel een formeel kader te scheppen waarbinnen de financiering- en beleggingsactiviteiten van WBL plaatsvinden.

Het Financieringsstatuut is in 2017 geactualiseerd naar aanleiding van gewijzigde wetgeving en door het Algemeen Bestuur vastgesteld met een looptijd van 4 jaren. In december 2021 heeft het bestuur het beleid ongewijzigd vastgesteld met wederom een looptijd van 4 jaren.

3.8.2 Algemene externe ontwikkelingen

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) vat 2023 in haar jaaroverzicht als volgt samen: *In 2023 was er net als in 2022 een sterfteoverschot in Nederland: er stierven meer mensen dan er werden geboren. De bevolking groeide door migratie, al nam de instroom van Oekraïners af. De energieprijzen stegen minder hard dan een jaar eerder. De economie belandde in een milde recessie. Ook bleek dat een deel van de tieners en jongvolwassenen het mentaal nog steeds zwaar heeft. Het vertrouwen in de Tweede Kamer bereikte eind 2022 een dieptepunt.*

De Nederlandse bevolking groeide tot 17,9 miljoen mensen in september 2023. Dit kwam volledig door migratie, want de natuurlijke aanwas was negatief. Dit was voor het eerst sinds het begin van de telling in 1900.

Berekeningen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) wijzen uit dat de Nederlandse economie in 2023 is gekrompen en in een milde recessie is beland. De situatie is echter niet te vergelijken met de sterke krimp tijdens de coronacrisis of de kredietcrisis.

De inflatie bereikte in 2022 dubbele cijfers, maar vlakke in 2023 af. Tot en met november 2023 bedroeg de gemiddelde inflatie 4,1 procent, tegen 10,0 procent een jaar eerder. In 2023 stegen vooral de prijzen van producten zoals boodschappen. Exclusief energie bedroeg de inflatie tot en met november 6,8 procent. Een jaar eerder was dat 4,9 procent.

In het derde kwartaal van 2023 zijn de cao-lonen per uur (inclusief bijzondere beloningen) toegenomen met 6,2 procent. Dit is de grootste stijging in veertig jaar. De contractuele loonkosten (cao-lonen en werkgeverspremies) stegen in het derde kwartaal met 6,0 procent. De cao-lonen stegen in het derde kwartaal van 2023 het meest bij de overheid (7,6 procent).

3.8.3 De ontwikkeling in de financierings-, beleggings- en vermogensbehoefte

In de oorspronkelijke begroting 2023 van WBL werd een financieringsbehoefte berekend van € 37,3 mln. Te financieren middels langlopende geldleningen. Navolgende tabel toont aan hoe de financieringsbehoefte zich in werkelijkheid ontwikkelde.

Bedragen x € 1 mln.	begroot	realisatie
Investerings	37,3	27,7
Aflossingen	19,1	18,6
Afschrijvingen	-27,3	-24,9
Kapitaalbehoefte	29,1	21,4

Door de lagere dan geraamde investeringen is de kapitaalbehoefte 2023 lager dan vooraf begroot. Ter dekking van de kapitaalbehoefte is in 2023 een vaste geldlening aangetrokken met een looptijd van 20 jaar en lineair af te lossen:

- per 1 december een lening circa € 17,0 mln tegen 0,725 procent rente.

Door WBL worden geen beleggingen gedaan en/of deposito's uitgezet.

3.8.4 De ontwikkeling van de renterisiconorm en de kasgeldlimiet

De regels voor een juiste toepassing van het aantrekken van vreemd vermogen zijn vastgelegd in de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido). Deze wet heeft als doel een solide financiering en kredietwaardigheid van decentrale overheden te bevorderen en in stand te houden. Om deze doelstellingen te kunnen toetsen hanteert de wet twee instrumenten:

- de renterisiconorm, gedefinieerd als een percentage van de omzet: het totaal van verplichte aflossingen en renteherzieningen mag niet meer bedragen dan 30 procent van het begrotingstotaal bij aanvang van betreffend jaar. De norm heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering van de vaste schuld te beheersen. WBL beperkt het renterisico door tenminste 1 x per jaar vaste geldleningen op te nemen met een lineair aflossingsregime;
- de kasgeldlimiet. Bij deze gaat het om het inperken van renterisico's op korte schulden. De voor WBL toegestane netto korte schuld als gemiddelde per kwartaal bedraagt maximaal 23 procent van het begrotingstotaal.

In 2023 is WBL binnen de gestelde gemiddelde normen gebleven.

Bij het renterisico bedroeg de realisatie € 18,6 mln ten opzichte van de norm € 29,4 mln.

Begrotingstotaal (aanvang jaar)	97,9
Renterisico	
-norm (30 %)	29,4
-aflossingen	18,6

(Bedragen x € 1 mln.)

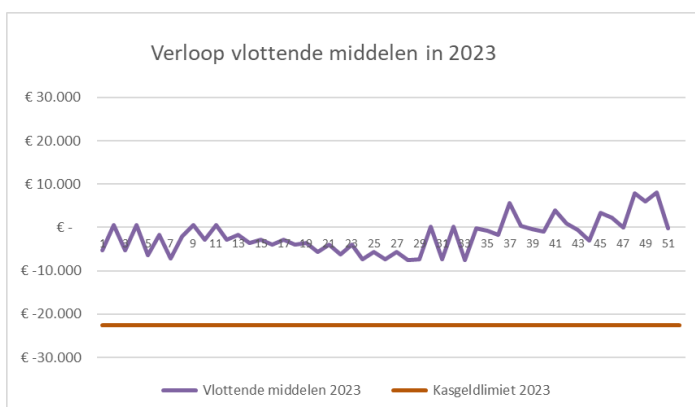
Uit onderstaand overzicht blijkt dat WBL ook binnen de gestelde norm kasgeldlimiet is gebleven.

Kasgeldlimiet: norm is 23% van het begrotingstotaal aanvang jaar (bedragen x € 1 mln)				
	kwartaal 1	kwartaal 2	kwartaal 3	kwartaal 4
norm kasgeldlimiet	-22,53	-22,53	-22,53	-22,53
realisatie gemiddeld	-2,71	-1,39	-0,80	2,11

3.8.5 Relatie rentevisie en liquiditeitenbeheer

Onderstaande grafiek toont aan dat het rekening-courantsaldo nagenoeg het gehele jaar fluctueert tussen de € 0 en + € 10 mln.

Ontwikkeling van vlottende schulden / middelen (per week x € 1.000) :

De fluctuaties in de grafiek zijn het gevolg van:

- het reguliere uitgavenpatroon in de bedrijfsvoering;
- de maandelijkse exploitatiebijdragen van het Waterschap Limburg;
- de nieuwe vaste geldlening circa € 17,0 mln per ultimo november.

In 2023 zijn geen kasgeldleningen aangetrokken. Gemiddeld genomen is de norm voor de kasgeldlimiet in geen van de vier kwartalen van 2023 overschreden. Het betalingsverkeer van WBL is volledig gedigitaliseerd, zodat de geldstromen volledig “online” worden afgewikkeld.

3.8.6 Schatkistbankieren

Hiervoor verwijzen wij naar paragraaf 7.2.2. vlottende activa.

3.8.7 De waterschapfinanciering

WBL is een uitvoeringsorganisatie voor de taak zuiveringsbeheer. De hiervoor benodigde middelen worden ontvangen van Waterschap Limburg. WBL is niet bevoegd om zelf Waterschapsbelastingen te heffen. Waterschap Limburg betaalde op basis van de vaststelling van de Begroting 2023 maandelijks een twaalfde deel van de vastgestelde waterschap bijdrage.

3.9 EMU-SALDO

Achtergrond EMU-problematiek

In het kader van een verantwoorde ontwikkeling van de economie en het monetaire stelsel binnen de landen die deelnemen aan de EMU (Economische en Monetaire Unie), zijn in het Verdrag van Maastricht een aantal afspraken gemaakt. Een belangrijke afspraak is dat het EMU-tekort (lees overheidstekort) van een lidstaat niet meer mag bedragen dan 3 procent van het bruto binnenlands product (BBP). Het EMU-saldo is opgebouwd uit het totaal van het Rijk, de sociale fondsen, gemeenschappelijke regelingen en de decentrale overheden. Als de overheden in een jaar meer uitgeven dan ontvangen (op kasbasis) is sprake van een negatief EMU-saldo. Op basis van de afspraken is de EMU-ruimte voor de decentrale overheden in 2023 bepaald op 0,4 procent van het BBP. Deze EMU-ruimte voor de decentrale overheden is in 2023 niet nader verdeeld over de individuele organisaties.

Wet Hof

De Wet Hof is op 10 december 2013 aangenomen door de Eerste Kamer.

In de wet zijn o.a. de volgende afspraken verwerkt:

- het Rijk stuurt alleen op het EMU-tekort voor alle decentrale overheden gezamenlijk (Provincies, Gemeenten en waterschappen). Dit heeft tot voordeel dat hogere EMU-tekorten van de ene groep decentrale overheden in een bepaald jaar gecompenseerd kunnen worden door lagere tekorten of overschotten van andere groepen;
- de Unie van Waterschappen, VNG en IPO hebben uitgesproken dat hiermee naar verwachting voldoende ruimte is voor alle noodzakelijke investeringen, ook om de gezamenlijke ambities uit het InterBestuurlijk Programma (IBP) te realiseren. Overheden hebben bij de aanpak van grote opgaven gekozen voor interbestuurlijke en interdepartementale samenwerking als één overheid. Voor de waterschappen gaat het dan met name om klimaatadaptatie, de energietransitie en de circulaire economie.

Bij sturing op het EMU-saldo zijn voorbeelden van maatregelen voor de waterschappen onder meer:

- terugbrengen investeringsniveau;
- verkorting van de activerings-/afschrijvingstermijn.

EMU-saldo 2023

In de Regeling Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW) is opgenomen dat in het jaarverslag een specificatie van het EMU-saldo dient te worden opgenomen van het verslagjaar, inclusief de begroting en gewijzigde begroting, en het vorige verslagjaar. De moeilijkheid is dat waterschappen, net zoals de andere decentrale overheden, een ander

boekhoudstelsel gebruiken dan waarop het EMU-saldo is gebaseerd. De waterschappen hanteren het baten- en lastenstelsel, terwijl het EMU-saldo is gebaseerd op transactiestelsel (lees kasbasis). Verder geldt dat het investeringsvolume bij de waterschappen grote invloed heeft op het EMU-saldo. Omdat het investeringsvolume van de waterschappen aanzienlijk is, hebben de waterschappen meestal een EMU-tekort. Over 2023 heeft WBL een negatief EMU-saldo van € 5,81 mln. Dit verschil is met name het gevolg van het negatieve jaarrekeningresultaat.

EMU-saldo				
(bedragen x € 1.000)	Realisatie	Begroting	Begroting	Realisatie
	2023	na wijziging 2023	2023	2022
1 Exploitatiesaldo voor toevoeging/ontrekking aan reserves	-3.718	0	0	-9.631
2 Invloed investeringen (zie staat van vaste activa)				
-/- bruto-investeringsuitgaven	28.424	42.650	37.300	28.937
+ investeringssubsidies	721	1.450	0	428
+ verkoop materiële en immateriële activa	80	0	0	0
+ afschrijvingen	24.880	27.316	27.316	26.480
3 Invloed voorzieningen				
+ toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	633	300	0	61
-/- onttrekkingen aan voorzieningen t.b.v. exploitatie	7	0	0	53
-/- betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	15	0	0	107
+ eventuele externe vermeerderingen van voorzieningen	0	0	0	0
4 Invloed reserves				
-/- eventuele betalingen rechtstreeks uit reserves	0	0	0	0
+ eventuele externe vermeerderingen van reserves	0	0	0	0
5 Deelnemingen en aandelen				
+ boekverlies	35	0	0	620
-/- boekwinst	0	0	0	0
EMU-saldo	-5.815	-13.584	-9.984	-11.139

3.10 OPENBAARHEIDSPARAGRAAF

Openbaarheidsparagraaf Jaarverslag 2023 in het kader van de Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is 1 mei 2022 in werking getreden ter vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Met deze op grond van de Woo verplichte openbaarheidsparagraaf wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van de Woo in het verslagjaar 2023. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in navolgende thema's:

1. De actieve openbaarmakingsplicht voor de zeventien verplichte categorieën documenten. De Woo verplicht overheden om – gefaseerd – actief documenten uit zeventien informatie categorieën te publiceren. De verwachting was dat deze verplichting in 2023 zou ingaan. Gezien de vele verduidelijkingsvragen met betrekking tot de afbakening van verschillende informatie categorieën, is de verplichting gepauzeerd. In de loop van 2024 maakt het ministerie van Binnenlandse Zaken een nieuwe fasering bekend.

We volgen de landelijke lijn rondom het gefaseerd implementeren van de informatie categorieën.

2. De inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de zeventien onder 1 vermelde categorieën.

Op basis van de inspanningsverplichting heeft WBL in 2023 geen documenten hoeven te publiceren.

3. De passieve openbaarmaking.
In 2023 zijn geen Woo verzoeken gedaan en zijn ook geen documenten openbaar gemaakt.
4. De informatiehuishouding.
Om de informatiehuishouding verder te verbeteren is in 2023:
 - Het systeem SharePoint verder doorontwikkeld;
 - Zijn Proof-of-concepts rondom anonimiseringssoftware en digitaal ;
 - Ondertekenen uitgevoerd;
 - Een gegevensverwerker ten behoeve van de Woo aangesteld;
 - Een publicatieplatform ten behoeve van de actieve openbaarmaking;
 - Woo gerealiseerd;
 - Een project verbeteren digitale dienstverlening gestart.
5. De aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-contactpersoon.
WBL beschikte over geheel 2023 over een Woo-contactpersoon.
6. Eventuele andere activiteiten om de Woo te implementeren.
Ten behoeve van de implementatie van de Woo is actief kennis gedeeld met Waterschap Limburg, andere waterschappen en collega-overheden. Vanuit het waterschap werd meegewerkt aan de verduidelijking van de werkdefinitie voor de informatiecategorieën in het BZK-Programma Open Overheid.

Daarnaast is stapsgewijs de interne organisatie geïnformeerd. Op Intranet wordt periodiek de organisatie geïnformeerd over de Woo en is er een SharePointgroep ingericht.

VOOR WAARMERKINGSDOELEINDEN
BDO Audit & Assurance B.V.
Datum: 24 april 2024
Briefnr. 240173
Paraaf:

JAARREKENING

4 De exploitatierekening naar programma's

Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de gerealiseerde netto-kosten van de programma's die zijn opgenomen in de programmaverantwoording.

WBL kent één programma Zuiveren en één kostendrager zuiveringsbeheer.

(Bedragen x € 1.000)	Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Kosten	103.700	99.443	97.942	95.517
Eigen baten WBL	7.985	7.446	5.945	5.902
Netto kosten	95.715	91.997	91.997	89.615
Bijdrage Waterschap	91.997	91.997	91.997	79.984
Gerealiseerd resultaat	-3.718	0	0	-9.631

De netto kosten zijn € 3,72 mln hoger dan gebudgetteerd. Zie ook paragraaf 2.1.3: Zuiveren wat heeft het gekost.

5 De exploitatierekening naar kosten- en opbrengst dragers

5.1 KOSTEN VAN DE STAFEEHEDEN NAAR BBP-OPZET

De sector Bedrijfsondersteuning verleent ondersteunende werkzaamheden ten behoeve van de primaire procesonderdelen van de uitvoerende sectoren. De hieraan verbonden kosten worden via de ondersteunende beheerproducten doorbelast aan de afnemende sectoren en vervolgens toegerekend aan de beleidsproducten volgens de BBP-opzet (Beleids- en Beheerproces) bij waterschappen.

5.2 LASTEN NA DOORBEREKENING VAN DE KOSTEN VAN OVERHEAD

Volg- nr.	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
1	Planvorming	701	794	798	692
11	Eigen plannen	701	794	798	692
2	Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	96.199	92.401	91.779	88.196
21	Getransporteerd afvalwater	18.713	17.904	17.398	17.165
22	Gezuiverd afvalwater	53.258	52.552	52.380	49.658
23	Verwerkt slib	24.228	21.945	22.001	21.373
4	Beheersing van lozingen	443	476	433	504
41	WVO-vergunningen en meldingen	0	0	0	0
43	Rioleringsplannen en subsidies lozingen	443	476	433	504
6	Bestuur en externe communicatie	1.160	1.325	1.332	1.343
61	Bestuur	444	611	617	489
62	Externe communicatie	716	714	715	854
81	Dekkingsmiddelen	0	117	392	0
8101	Onvoorzien	0	117	392	0
0	Geactiveerde lasten	2.350	2.156	2.223	1.802
01	Geactiveerde lasten bouwprojecten	2.350	2.156	2.223	1.802
	Door baten gecompenseerde kosten van ondersteunende beheerproducten (reeds toegerekend)	2.850	2.174	985	2.980
	TOTAAL LASTEN	103.700	99.443	97.942	95.517
	TOTAAL BATEN	99.982	99.443	97.942	85.886
	Gerealiseerd resultaat	-3.718	0	0	-9.631

5.3

BATEN NA DOORBEREKENING VAN DE KOSTEN VAN OVERHEAD

Volg- nr.	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
1	Planvorming	0	0	0	0
11	Eigen plannen	0	0	0	0
2	Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	2.676	3.236	2.421	1.949
21	Getransporteerd afvalwater	1.885	1.954	1.489	2.068
22	Gezuiverd afvalwater	790	1.223	831	-128
23	Verwerkt slib	1	59	101	9
4	Beheersing van lozingen	492	351	306	325
41	WVO-vergunningen en meldingen	0	0	0	0
43	Rioleringsplannen en subsidies lozingen	492	351	306	325
5	Heffing en invordering	0	0	0	0
51	Belastingheffing	0	0	0	0
52	Invordering	0	0	0	0
6	Bestuur en externe communicatie	7	10	10	4
61	Bestuur	7	10	10	4
62	Externe communicatie	0	0	0	0
81	Dekkingsmiddelen	91.997	91.997	91.997	79.985
8102	Mutatie algemene reserve		0	0	
8103	Bijdrage van Waterschap	91.997	91.997	91.997	79.985
0	Geactiveerde lasten	3.065	2.293	2.223	2.082
7101	Geactiveerde lasten bouwprojecten	3.065	2.293	2.223	2.082
	Door baten gecompenseerde kosten van ondersteunende beheerproducten (reeds toegerekend)	1.748	1.556	985	1.541
	TOTAAL BATEN	99.982	99.443	97.942	85.886

6 De exploitatierekening naar kosten- en opbrengstsoorten

Rekeningresultaat en de bijgestelde begroting

Na vaststelling van de bestuursbegroting (oorspronkelijke begroting) heeft het Algemeen Bestuur diverse begrotingswijzigingen vastgesteld. Per saldo is de bijdrage van het Waterschap Limburg hierdoor niet gewijzigd.

Begrotingswijzigingen 2023	Begroting	Mutaties	Werkbegroting	Mutaties	Begroting
(Bedragen in € 1.000)	2023	====>	2023	====>	na wijziging
					2023
Kapitaallasten	30.701	0	30.701	0	30.701
Lasten sectoren	67.241	0	67.241	1.501	68.742
Eigen baten	5.945	0	5.945	1.501	7.446
Bijdrage Waterschap	91.997	0	91.997	0	91.997
Resultaat	0	0	0	0	0

Doordat voor de aangegeven begrotingswijzigingen al besluitvorming door het Algemeen Bestuur heeft plaatsgevonden, worden deze niet meer afzonderlijk toegelicht en wordt de onderhavige jaarrekening vergeleken met de bijgestelde begroting. Dit is in overeenstemming met de toetsing in het kader van de begrotingsrechtmatigheid.

6.1 EXPLOTATIERESULTAAT 2023

Het boekjaar 2023 is afgesloten met een negatief resultaat van € 3,72 mln.

Exploitierekening (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
LASTEN				
Rentelasten	3.296	3.385	3.385	3.451
Afschrijving	24.880	27.316	27.316	26.480
Totaal kapitaallasten	28.176	30.701	30.701	29.931
Salarissen	15.847	15.960	15.960	15.018
Sociale lasten	4.554	4.472	4.472	4.229
Overige personeelslasten	984	1.151	1.111	951
Personeel van derden	2.910	1.297	1.262	2.690
Voormalig personeel en bestuur	183	246	246	156
Totaal personeelslasten	24.478	23.126	23.051	23.044
Duurzame gebruiksgoederen	684	613	701	1.275
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	4.894	4.231	4.231	4.398
Energie	8.648	7.811	12.439	8.735
Huren en rechten	469	119	128	393
Verzekeringen	257	234	228	237
Belastingen	1.173	1.140	1.140	1.014
Onderhoud door derden	11.888	11.179	11.528	11.836
Overige diensten door derden	22.273	20.089	13.329	14.530
Totaal goederen en diensten van derden	50.285	45.417	43.724	42.420
Bijdrage aan bedrijven	34	8	0	34
Bijdragen aan overheden	56	75	75	51
Bijdragen aan overigen	37	0	0	36
Totaal bijdragen aan derden	128	82	75	121
Toevoegingen aan voorzieningen	633	0	0	0
Onvoorzien	0	117	392	0
Totaal toevoegingen aan voorzieningen	633	117	392	0
TOTAAL LASTEN	103.700	99.443	97.942	95.517
BATEN				
Financiële baten	72	10	10	49
Personeelsbaten	246	63	0	152
Goederen en diensten aan derden	4.452	4.452	3.084	4.397
Bijdrage van derden	118	628	628	-159
Geactiveerde personeelslasten	2.828	2.163	2.093	1.936
Geactiveerde bouwrente	305	130	130	147
Resultaat deelnemingen	-35	0	0	-620
TOTAAL BATEN	7.985	7.446	5.945	5.902
TOTAAL NETTO KOSTEN	95.715	91.997	91.997	89.615
BIJDRAGE WATERSCHAP	91.997	91.997	91.997	79.984
GEREALISEERD SALDO VAN BATEN EN LASTEN	-3.718	0	0	-9.631
Algemene reserve	0	0	0	1.201
Risicoreserve	0	0	0	0
Bestemmingsreserve innovatie	0	0	0	0
Reserve innovatie en duurzaamheid	0	0	0	0
Totaal toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	1.201
Algemene reserve	0	0	0	0
Risicoreserve	0	0	0	1.201
Bestemmingsreserve innovatie	0	0	0	0
Reserve innovatie en duurzaamheid	0	0	0	0
Totaal onttrekkingen aan reserves (baten)	0	0	0	1.201
SALDO MUTATIES RESERVES	0	0	0	0
GEREALISEERD RESULTAAT	-3.718	0	0	-9.631
PERSONEEL				
Aantal formatieplaatsen (fte's)	244,0	244,0	229,0	227,0
waarvan structureel bezet per ultimo (*)	227,2			219,2

(*) hiermee wordt aangeduid de per die datum structureel ingevulde formatie (vaste formatie + proeftijd-formatie + boven formatief), dus niet de tijdelijk ingevulde formatie (uitzendkrachten e.d.)

Analyse begrotingsrechtmatigheid

In de toelichting op de exploitatierekening is een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de gerealiseerde baten en lasten opgenomen. WBL voert in het kader van BBVW één programma uit en de toets op begrotingsrechtmatigheid wordt op programmaniveau uitgevoerd op de lasten.

Totaal lasten 2023 begroot na wijziging:	€ 99,44 mln
Totaal lasten 2023 gerealiseerd:	€ 103,70 mln
Per saldo hogere lasten:	€ 4,26 mln

Daarnaast waren de baten hoger dan begroot (€ 0,54 mln) waardoor het resultaat negatief uitkomt op € 3,72 mln.

Het bestuur is middels directierapportages periodiek geïnformeerd over de hogere gerealiseerde lasten ten opzichte van de begrote lasten.

6.2 LASTEN NAAR SOORT

Volg- nr.	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
41	Rente en afschrijvingen	28.176	30.701	30.701	29.931
4101	Externe rentelasten	3.289	3.375	3.375	3.446
4102	Interne rentelasten	7	10	10	4
4103	Afschrijvingen van activa	24.880	27.316	27.316	26.480
4104	Afschrijvingen boekverliezen	0	0	0	0
42	Personeelslasten	24.478	23.126	23.051	23.044
4201	Salarissen huidig personeel en bestuurders	15.847	15.960	15.960	15.018
4202	Sociale premies	4.554	4.472	4.472	4.229
4204	Overige personeelslasten	984	1.151	1.111	951
4205	Personeel van derden	2.910	1.297	1.262	2.690
4206	Uitkeringen voormalig personeel en bestuurders	183	246	246	156
43	Goederen en diensten van derden	50.285	45.417	43.724	42.420
4301	Duurzame gebruiksgoederen	684	613	701	1.275
4302	Overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen	4.894	4.231	4.231	4.398
4303	Energie	8.648	7.811	12.439	8.735
4304	Huren en rechten	469	119	128	393
4305	Leasebetalingen	0	0	0	0
4306	Pachten en erfpachten	0	0	0	0
4307	Verzekeringen	257	234	228	237
4308	Belastingen	1.173	1.140	1.140	1.014
4309	Onderhoud door derden	11.888	11.179	11.528	11.836
4310	Overige diensten door derden	22.273	20.089	13.329	14.530
44	Bijdragen aan derden	128	82	75	121
4401	Bijdragen aan bedrijven	34	8	0	34
4402	Bijdragen aan overheden	56	75	75	51
4403	Bijdragen aan overigen	37	0	0	36
45	Toevoegingen aan voorzieningen	633	117	392	0
4501	Toevoegingen aan voorzieningen	633	0	0	0
4502	Onvoorzien	0	117	392	0
46	Kostentoerekening	0	0	0	0
4601	Toegerekende kapitaallasten	27.230	29.969	29.969	29.927
4602	Doorberekende kapitaallasten	-27.230	-29.969	-29.969	-29.927
	Totaal Kosten	103.700	99.443	97.942	95.517
	Totaal Baten	99.982	99.443	97.942	85.886
	Gerealiseerd resultaat	-3.718	0	0	-9.631

Lasten 2023: verschil met 2022

(Bedragen x € 1 mln.)	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Vershil
Rente en afschrijvingen	28,18	29,93	-1,75
Personeelslasten	24,48	23,04	1,43
Goederen en diensten van derden	50,29	42,42	7,86
Bijdrage aan derden	0,13	0,12	0,01
Toevoeging aan voorzieningen en onvoorzien	0,63	0,00	0,63
Totaal	103,70	95,52	8,18

Ten opzichte van de jaarrekening 2022 zijn de lasten met € 8,18 mln toegenomen als gevolg van:

- lagere kapitaallasten (€ 1,75 mln) door met name:
 - een daling van de afschrijvingskosten als gevolg van de éénmalige extra afschrijving droger in 2022;
 - een daling van de rentetarieven op langlopende leningen.
- hogere personeelslasten (€ 1,43 mln) door met name:
 - hogere kosten salarissen, pensioen en sociale lasten als gevolg van CAO verhogingen en stijging aantal Fte (€ 1,2 mln);
 - hogere kosten voor inhuur personeel van derden (€ 0,2 mln) door het niet tijdig kunnen invullen van vacatures en vervanging door ziekte;
- hogere uitgaven voor goederen en diensten van derden (€ 7,86 mln) door met name:
 - hogere kosten huren en rechten (€ 0,1 mln);
 - hogere uitgaven aan belastingen (€ 0,2 mln) als gevolg van verontreinigingsheffing Rijkswateren;
 - hogere uitgaven onderhoud door derden (€ 0,1 mln) door elektra onderhoud RWZI's;
 - hogere uitgaven voor overige diensten door derden (€ 7,8 mln) door opslag en afzet slib naar derden (€ 7,5 mln). Dit is het gevolg van stopzetten droger. Tevens € 0,6 mln hogere externe adviezen en onderzoek ten behoeve van innovaties. Transportkosten slib zijn € 0,3 mln lager uitgevallen;
 - lagere uitgaven (€ 0,6 mln) voor duurzame gebruiksgoederen als gevolg van de eenmalige SaaS correctie in 2022;
 - lagere energiekosten (€ 0,1 mln). Dit is het gevolg van stopzetten droger aangezien tarieven wederom zijn gestegen;
 - hogere uitgaven (€ 0,5 mln) voor overige gebruiks- en verbruiksgoederen als gevolg van gestegen prijzen chemicaliën.

Lasten 2023: verschil met de bijgestelde begroting 2023

(Bedragen x € 1 mln.)	Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023	Vershil
Rente en afschrijvingen	28,18	30,70	-2,52
Personeelslasten	24,48	23,13	1,35
Goederen en diensten van derden	50,29	45,42	4,87
Bijdrage aan derden	0,13	0,08	0,05
Toevoeging aan voorzieningen en onvoorzien	0,63	0,12	0,51
Totaal	103,70	99,44	4,26

De gerealiseerde lasten zijn € 4,26 mln hoger dan begroot als gevolg van:

- lagere kapitaallasten (€ 2,52 mln) en dan vooral lagere afschrijvingskosten als gevolg van een lager dan begroot investeringsniveau;
- hogere personeelslasten (€ 1,35 mln) die vooral worden veroorzaakt door de CAO effecten 2022/2023 en de post inhuur derden. De CAO effecten zijn hoger dan op basis van de rekenuitgangspunten zijn voorzien in de begroting;
- hogere uitgaven voor goederen en diensten van derden (€ 4,87 mln) als gevolg van diverse onder- en overschrijdingen (zie paragraaf 3.1 ontwikkelingen in het vorig begrotingsjaar, paragraaf 3.5 incidentele baten en lasten en paragraaf 2.1.2. Zuiveren wat heeft het gekost);
- de afwijkingen bij bijdrage aan derden en toevoeging aan voorzieningen en onvoorzien zijn beperkt (gezamenlijk € 0,56 mln).

6.3 BATEN NAAR SOORT

Volg- nr.	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
81	Financiële baten	72	10	10	49
8101	Externe rentebaten	65	0	0	45
8102	Interne rentebaten	7	10	10	4
8103	Dividenden en bonusuitkeringen	0	0	0	0
82	Personeelsbaten	246	63	0	152
8201	Baten ivm salarissen en sociale lasten	126	0	0	32
8202	Uittolening van personeel	119	63	0	118
8203	Uittolening van personeel	1	0	0	2
83	Goederen en diensten aan derden	4.452	4.452	3.084	4.397
8301	Verkoop van grond	-18	0	0	0
8302	Verkoop van duurzame goederen	3	0	0	0
8303	Verkoop van overige goederen	1	3	45	42
8304	Opbrengst uit grond en water	28	0	27	19
8305	Huuropbrengst uit overige eigendommen	1.086	959	958	934
8306	Diensten voor derden	3.352	3.490	2.054	3.402
84	Bijdragen van derden	118	628	628	-159
8401	Bijdragen van overheden	80	628	628	-175
8402	Bijdragen van overigen	38	0	0	16
86	Interne verrekeningen	3.133	2.293	2.223	2.082
8601	Onttrekkingen aan voorzieningen	0	0	0	0
8602	Onttrekking aan reserves	0	0	0	0
8603	Geactiveerde lasten	3.133	2.293	2.223	2.082
87	Deelnemingen	-35	0	0	-620
8701	Resultaat deelnemingen	-35	0	0	-620
	Totaal Opbrengsten Waterschapsbedrijf	7.985	7.446	5.945	5.902
	Bijdrage van Waterschap	91.997	91.997	91.997	79.984
	Totaal Opbrengsten	99.982	99.443	97.942	85.886

Baten 2023: verschil met 2022

(Bedragen x € 1 mln.)	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Vershil
Bijdrage Waterschap	92,00	79,98	12,01
Eigen baten WBL	4,90	4,44	0,46
Geactiveerde lasten	3,13	2,08	1,05
Resultaat deelnemingen	-0,04	-0,62	0,58
Totaal	99,99	85,88	14,10

Ten opzichte van 2022 zijn de baten met € 14,10 mln toegenomen als gevolg van:

- hogere bijdrage van het Waterschap Limburg (€ 12,01 mln);
- hogere eigen baten (€ 0,46 mln) door met name terugwerkende kracht correctie SDE subsidies over 2022;
- hogere geactiveerde lasten (€ 1,05 mln) door meer gerealiseerde directe projecten;
- hoger resultaat op deelnemingen (€ 0,58 mln) door de incidentele afwaardering van de deelneming in Verdygo B.V in 2022.

Baten 2023: verschil met bijgestelde Begroting 2023

(Bedragen x € 1 mln.)	Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023	Vershil
Bijdrage Waterschap	92,00	92,00	0,00
Eigen baten WBL	4,90	5,16	-0,26
Geactiveerde lasten	3,13	2,29	0,84
Resultaat deelnemingen	-0,04	0,00	-0,04
Totaal	99,98	99,44	0,54

De gerealiseerde baten zijn € 0,54 mln hoger dan begroot als gevolg van:

- lagere eigen baten (€ 0,26 mln) door met name geen ontvangen SDE subsidies;
- hogere geactiveerde lasten dan begroot (€ 0,84 mln);
- negatief resultaat op resultaat deelnemingen (€ 0,04 mln) door afwaardering Verdygo B.V.

6.4 ONZEKERHEDEN IN DE BATEN EN LASTEN

Een mogelijke claim van de korrelafnemer in verband met stoppen van leveringen. Deze claim is opgenomen in het resultaat (zie paragraaf 3.5 incidentele baten en lasten) en in 2023 verlaagd van € 0,5 mln naar € 0,2 mln.

7 Balans en toelichting

7.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2023

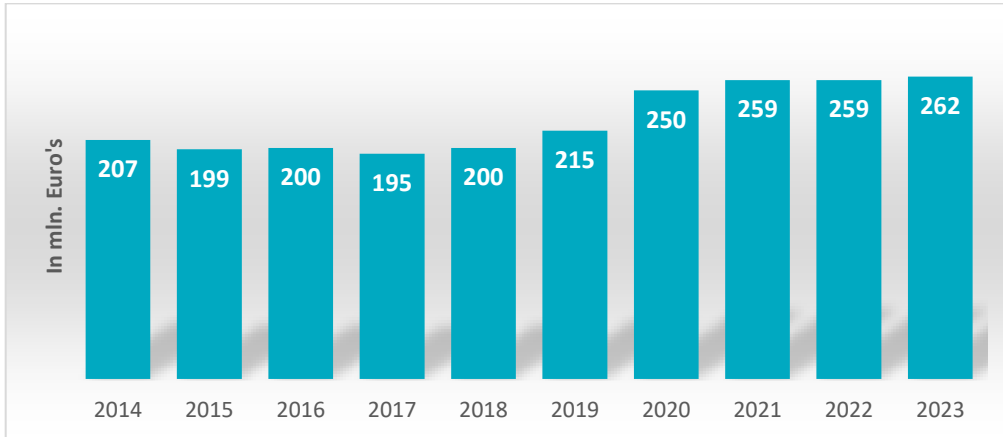
Activa (Bedragen x € 1.000)	31 december 2023	31 december 2022
1. Vaste activa		
1. Immateriële vaste activa	1.641	1.796
2. Materiële vaste activa	243.313	239.991
3. Financiële vaste activa	210	159
4. Immateriële vaste activa in uitvoering	0	0
5. Materiele vaste activa in uitvoering	16.826	17.281
	261.990	259.227
2. Vlottende activa		
1. Voorraden	3.416	3.136
2. Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar	0	0
3. Liquide middelen	9	24
4. Kortlopende vorderingen	1.691	967
5. Overlopende activa	1.134	435
	6.250	4.562
	268.240	263.789
Passiva (Bedragen x € 1.000)	31 december 2023	31 december 2022
3. Eigen vermogen		
1. Algemene reserve		
Algemene reserve	0	0
Risicoreserve	0	0
	0	0
2. Bestemmingsreserves		
Reserve innovatie en duurzaamheid	0	0
Bestemmingsreserve innovatie	200	200
	200	200
3. Gerealiseerd resultaat	-3.718	-9.631
	-3.518	-9.431
4. Voorzieningen	1.690	90
	1.690	90
5. Vaste schulden met looptijd van 1 jaar of langer		
1. Geldleningen (niet obligatie, niet van overheden)	234.676	237.165
2. Langlopende leaseverplichtingen	0	0
	234.676	237.165
6. Netto vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar		
1. Kasgeldleningen	0	0
2. Rekening-courant verhoudingen	0	0
3. Schulden aan kredietinstellingen	2.560	3.702
4. Schulden aan leveranciers	7.841	6.232
5. Schulden aan belastingen, sociale en pensioenpremies	1.526	1.922
6. Overige kortlopende schulden	21.562	22.144
	33.489	34.000
7. Overlopende passiva		
1. Overlopende passiva	1.903	1.965
	1.903	1.965
	268.240	263.789

7.2 TOELICHTING BALANS

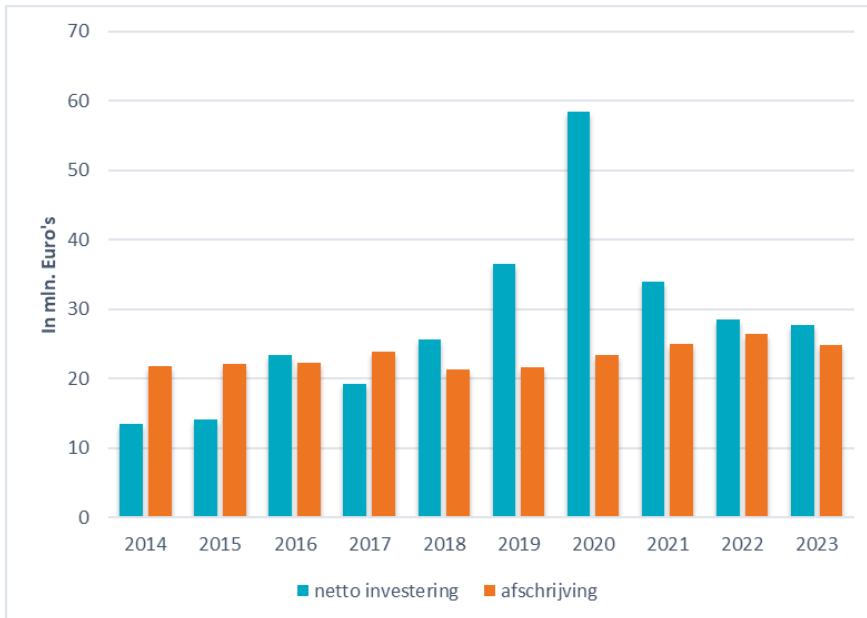
7.2.1 Vaste activa

Vaste activa totaal

Ten opzichte van vorig jaar is de waarde van de vaste activa toegenomen met een bedrag van € 2,76 mln, wat wordt veroorzaakt door hogere investeringsuitgaven in het afgelopen jaar in relatie tot de redelijk stabiele afschrijvingskosten (grafiek 2). In bijlage 1 zijn de vaste activa nader gespecificeerd. In grafiek 1 is de ontwikkeling van de vaste activa over de jaren 2014 tot en met 2023 grafisch weergegeven.

Grafiek 1: Ontwikkeling vaste activa 2014-2023

Grafiek 2: Netto-investeringen versus afschrijvingen 2014-2023

Immateriële vaste activa

De waarde van de immateriële vaste activa daalt met € 0,15 mln naar € 1,64 mln zijnde het saldo van de investeringen/desinvesteringen circa € 1,07 mln en de afschrijvingen circa € 1,22 mln.

SVA	omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Investering- Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage van Derden	Duurzame waardevermindering	Boekwaarde 31-12-2023
Immateriële vaste activa		1.795.980	1.069.678	1.224.230	0	0	1.641.428
0101	Uitgaven afsluiten geldleningen	0	0	0	0	0	0
0102	Uitgaven onderzoek/ontwikkeling	1.795.980	1.069.678	1.224.230	0	0	1.641.428
0103	Subsidies/ bijdragen aan derden	0	0	0	0	0	0
0104	Afkoopsommen aan overheden	0	0	0	0	0	0
	Overige immateriële activa	0	0	0	0	0	0

De investeringen hebben betrekking op de post 'onderzoek en ontwikkeling' en bestaat uit meerdere projecten gericht op studie en onderzoek naar nieuwe technologieën en ontwikkelingen.

Materiële vaste activa

De waarde van de materiële vaste activa stijgt met € 3,32 mln naar € 243,31 mln zijnde het saldo van de investeringen/desinvesteringen circa € 26,56 mln, de reguliere afschrijvingen circa € 22,72 mln en bijdrage van derden circa € 0,52 mln.

SVA	omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Investering- Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage van Derden	Duurzame waardevermindering	Boekwaarde 31-12-2023
Materiële vaste activa		239.990.960	26.559.590	22.717.250	520.650	0	243.312.649
0201	Gronden	7.994.129	-79.543	0	0	0	7.914.586
0202	Vervoermiddelen en werktuigen	0	0	0	0	0	0
0203	Overige bedrijfsmiddelen	12.057.148	832.440	2.158.543	0	0	10.731.045
0204	Kantoren, centrale werkplaatsen	11.065.388	155.507	894.425	0	0	10.326.470
02071	ZTW: Transportsysteem	46.769.886	19.947.525	4.652.327	240.650	0	61.824.434
02072	ZTW: Zuiveringsinstallaties	153.236.019	3.855.953	13.573.113	280.000	0	143.238.859
02073	ZTW: Slibontwateringsinstallaties	8.642.781	1.847.708	1.417.632	0	0	9.072.856
02074	ZTW: Drogers	225.609	0	21.210	0	0	204.399
0210	Overige materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0

Bij gronden is er voor € 0,08 mln. Gedesinvesteerd.

Financiële vaste activa

De waarde van de financiële vaste activa stijgt met € 0,05 mln naar € 0,21 mln. De toename bestaat uit de stijging van de waarde van de deelneming AquaMinerals B.V.

SVA	omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Investering- Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage van Derden	Duurzame waardevermindering	Boekwaarde 31-12-2023
Financiële vaste activa		159.171	50.685	0	0	0	209.855
0301	Aandelen en deelnemingen	159.171	50.685	0	0	0	209.855
0303	Vaste leningen aan ambtenaren	0	0	0	0	0	0
0304	Vaste leningen aan overheden	0	0	0	0	0	0

Immateriële vaste activa in uitvoering

De waarde van de immateriële vaste activa in uitvoering is niet gewijzigd en blijft € 0,00 mln omdat alle projecten afgerond en geactiveerd zijn.

SVA	omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Investering- Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage van Derden	Duurzame waardevermindering	Boekwaarde 31-12-2023
Immateriële vaste activa (OHW)		0	0	0	0	0	0
701101	Uitgaven afsluiten geldleningen	0	0	0	0	0	0
701201	Onderzoek en ontwikkeling	0	0	0	0	0	0

Materiële vaste activa in uitvoering

De waarde van de materiële vaste activa in uitvoering daalt met € 0,46 mln naar € 16,83 mln. Zijnde het saldo van de investeringen/desinvesteringen circa € 0,68 mln, de reguliere afschrijvingen circa € 0,94 mln en bijdrage van derden circa € 0,20 mln.

Eenzijds door de start van de uitvoering van een aantal grote projecten in 2023 die nog niet geactiveerd zijn. Betreft projecten zoals, vervangen verdeelschakelkasten (€ 1,1 mln), Meetapparatuur rioolgemaal (€ 1,1 mln), Chemicaliën tanks (€ 3,8 mln), Slibontwatering Venlo (€ 1,9 mln), Vervangen harkrooster Wijlre (€ 1,0 mln) en anderzijds doordat projecten geactiveerd zijn zoals Zonne-energie fase 2 (€ 2,0 mln), Assetbase op orde transportleidingen (€ 4,5 mln), Westelijke Mijnstreek transportsysteem (€ 7,6 mln), Gemaal Nuth renovatie (€ 1,2 mln), SDI Susteren ombouw (€ 1,2 mln) en Heibloem-Roggel vervangen transportsysteem (€ 2,8 mln). Door een verandering in de afschrijvingsmethodiek in 2023 heeft er op het onderhanden werk een afschrijving plaatsgevonden van € 0,94 mln (zie paragraaf 7.3).

SVA	omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Investering- Desinvestering	Afschrijving	Bijdrage van Derden	Duurzame waardevermindering	Boekwaarde 31-12-2023
Materiële vaste activa (OHW)		17.281.383	683.286	938.511	200.000	0	16.826.157
	Gronden	0	0	0	0	0	0
712001	Vervoermiddelen en werktuigen	6.753	738.202	52.922	0	0	692.033
713001	Overige bedrijfsmiddelen	608.951	455.167	104.365	0	0	959.753
714001	Kantoren, centrale werkplaatsen	0	0	0	0	0	0
717xxx	Zuiveringstechnische werken	16.665.679	-510.083	781.224	200.000	0	15.174.371

Investeringen

In de Meerjarenraming 2023-2032 en begroting 2023 zijn de netto projectuitgaven voor 2023 geraamd op € 37,3 mln (vastgesteld Algemeen Bestuur 20 juli 2023). Op basis van voortschrijdend inzicht is als basis voor 2023 door het Algemeen Bestuur 21 december 2022 een kader van € 40,0 mln vastgesteld. Door het Algemeen bestuur 13 juli 2023 het project Nereda Verdygo Package Plant goedgekeurd waardoor het investeringskader 2023 is verhoogd tot € 41,2 mln.

Afwijkingen ten opzichte van de bijgestelde begroting

De werkelijke uitgaven in 2023 zijn met € 27,7 mln, € 13,5 mln lager dan het geplande investeringsniveau van € 41,2 mln. De volgende tabel geeft een overzicht van de verschillen tussen geraamde en gerealiseerde uitgaven in 2023:

(Bedragen x € 1.000)	Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Bruto investeringen	28.424	42.029	41.450	28.937
Subsidie/bijdragen	721	829	1.450	428
Netto investeringen	27.703	41.200	40.000	28.509

(Bedragen x € 1.000)	Realisatie 2023	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Transport	11.842	11.042	6.298	17.290
Zuiveren	9.124	23.632	24.534	4.828
Slib	3.796	3.446	4.793	4.245
Automatisering	1.888	2.047	2.524	1.922
Dienstauto's	897	879	1.551	91
Huisvesting	156	154	300	133
Totaal	27.703	41.200	40.000	28.509

In paragraaf 2.1.2 zijn de belangrijkste oorzaken van de lagere dan geplande realisatie opgenomen.

7.2.2 Vlottende activa

Vorraden / grond- en hulpstoffen voor eigen gebruik

Nadat in 2018 het Centraal Magazijn is geopend is WBL gestart om de ontvangst en uitgifte van goederen/ inkopen (grond- en hulpstoffen) via de voorraadrekeningen te boeken. In 2019 t/m 2021 heeft er een inhaalslag plaatsgevonden met betrekking tot het verhuizen van voorraden van de rwzi's naar het centraal magazijn. In 2023 zijn er geen verhuizingen meer geweest en daarmee is dit traject afgerond. De waarde per ultimo 2023 bedraagt € 3,42 mln. Het betreft onderdelen en materialen van zuiveringsinstallaties.

Uitzettingen met een looptijd korter dan 1 jaar

Onder de post overige uitzettingen wordt de aan werknemers verstrekte kleine kas verantwoord. Deze zijn er sinds 2020 niet meer.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaat uit een tegoed bij de Rabobank (€ 0,01 mln).

De schuld bij de NWB-bank (€ 2,56 mln) is opgenomen onder kortlopende schulden (zie paragraaf 7.2.6.).

Schatkistbankieren

Op 15 december 2013 is de wet verplicht schatkistbankieren van kracht geworden. Vanaf dat moment zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden voor zover die een drempelbedrag, zijnde 0,75 procent van de bruto-exploitatiekosten uit de begroting, te boven gaan (gemiddelde per kwartaal). De verplichting tot schatkistbankieren is voor decentrale overheden geregeld in de wet Fido. Met ingang van boekjaar 2014 geldt ook de verplichting om in de jaarrekening verantwoording af te leggen over schatkistbankieren. Dit drempelbedrag voor 2023 bedroeg € 1.958.844. In 2023 is tijdelijk gebruik gemaakt van schatkistbankieren. Zie onderstaande tabel. Aan de regelgeving inzake schatkistbankieren is gedurende enkele dagen na storting van de langlopende lening ultimo november niet voldaan, waardoor de norm in het 4^e kwartaal nipt is overschreden.

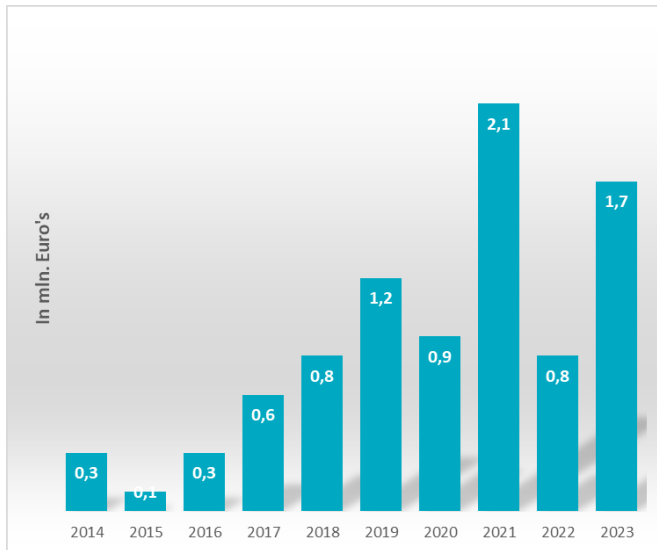
2023	Naar schatkistbankieren	van schatkistbankieren	Saldo einde kwartaal
1e kwartaal	€ -	€ -	€ -
2e kwartaal	€ -	€ -	€ -
3e kwartaal	€ -	€ -	€ -
4e kwartaal	€ 3.000.000	€ 3.000.000	€ -

Kortlopende vorderingen

Vorderingen op debiteuren:

Van het openstaande debiteurensaldo per ultimo 2023 circa € 1,69 mln betrof het € 0,55 mln vorderingen op de gelieerde bedrijven Verdygo BV en Waterschap Limburg.

Van het openstaande debiteurensaldo is bij € 0,08 mln de betaaltermijn van 30 dagen overschreden. Per 27 maart 2024 is een bedrag van € 0,04 mln nog niet ontvangen. Onderstaand is de ontwikkeling van het debiteurensaldo grafisch weergegeven. Er zijn geen openstaande posten met kans op incurantheid danwel risico.

Grafiek 3: Ontwikkeling debiteurensaldo 2014-2023

Op 31 december 2023 bedroeg de vordering op gelieerd bedrijf Verdygo B.V. € 0,64 mln in de vorm van een rekening-courant krediet. Het gemaximeerde bedrag van de rekening-courant verhouding met Verdygo B.V. is € 0,75 mln. Per 31 december 2023 is het bedrag van de rekening-courant afgewaardeerd naar € 0. Zie toelichting paragraaf 3.7.

Overlopende activa

De post van € 1,13 mln bestaat vooral uit:

- vooruitbetaalde crediteurenfacturen (€ 0,59 mln);
- te ontvangen bedrag energiebelasting/-kosten (€ 0,24 mln);
- te ontvangen bedrag leverancier inzake te hoge tarieven (€ 0,22 mln);
- te ontvangen/facturen bedrag klanten (€ 0,08 mln).

7.2.3 Eigen vermogen

Het eigen vermogen van WBL is te verdelen in de algemene reserve, de bestemmingsreserves en het gerealiseerde resultaat. Reserves kunnen worden omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en vanuit bedrijfseconomisch en bestuurlijk oogpunt vrij inzetbaar zijn.

Op grond van de BBVW moet de vorming, voeding, onttrekking en opheffing van reserves plaatsvinden bij de resultaatsbestemming. Het ten laste van de exploitatie vormen van reserves is dan ook niet toegestaan. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van de reserves (inclusief alle mutaties) is een bevoegdheid van het Algemeen Bestuur.

Het eigen vermogen per einde boekjaar:

Eigen vermogen (bedragen in € 1)	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene reserve:		
- Algemene reserve	0	0
- Risicoreserve	0	0
Reserve innovatie duurzaamheid	0	0
Bestemmingsreserve innovatie	200.000	200.000
Gerealiseerd resultaat	-3.718.085	-9.630.591
Totaal eigen vermogen	-3.518.085	-9.430.591

De algemene reserve

De algemene reserve / risicoreserve dient primair als weerstandsvermogen voor het opvangen van risico's. De nagestreefde omvang van deze reserve is afhankelijk van de geïnventariseerde risico's en de berekende waarde als een product van: kans van risico maal financieel gevolg.

Binnen de algemene reserve wordt onderscheid gemaakt tussen:

- de algemene reserve als algemeen weerstandsvermogen;
- de risico-reserve ter dekking van geïnventariseerde risico's.

Ten aanzien van de risico-reserve is het uitgangspunt dat de geïnventariseerde risico's 1x per 2 jaar worden geactualiseerd en opnieuw beoordeeld. Op basis van de in 2022 uitgevoerde risico-inventarisatie heeft het Algemeen Bestuur op 21 december 2022 besloten tot verhoging van de maximale omvang van de risico-reserve van € 3,34 mln naar € 4,70 mln. Ultimo 2023 is de feitelijke hoogte van de risico-reserve € 0 mln. Zie paragraaf 3.4 weerstandsvermogen.

De reserve innovatie en duurzaamheid

Op 19 september 2018 is door het Algemeen Bestuur besloten tot het vormen van de reserve innovatie en duurzaamheid, met een maximale omvang van € 0,45 mln.

Bij de resultaatbestemming 2022 hebben er geen dotaties plaatsgevonden.

De Bestemmingsreserve innovatie

Op 12 mei 2021 is door het Algemeen Bestuur besloten tot het vormen van de bestemmingsreserve innovatie.

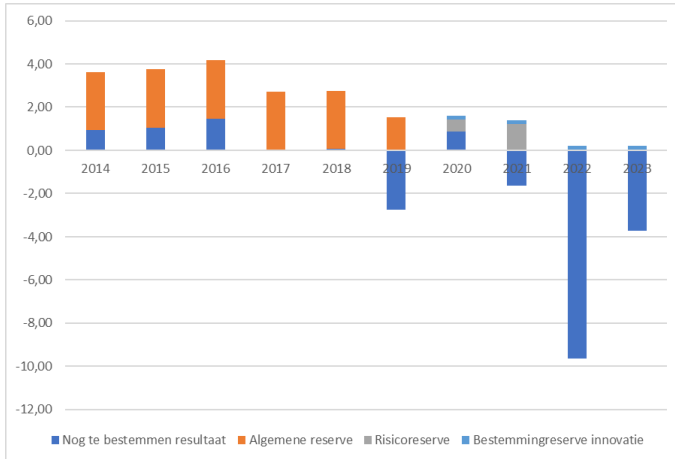
De reserves kenden in 2023 het volgende verloop:

Verloopoverzicht reserves	Boekwaarde 31-12-2022	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermeerdering	Vermindering	Aanzuivering Waterschap Limburg	Boekwaarde 31-12-2023
Algemene reserve:						
- Algemene reserve	0	-9.630.591	0	0	9.630.591	0
- Risicoreserve	0	0	0	0	0	0
Totaal algemene reserve	0	-9.630.591	0	0	9.630.591	0
Reserve innovatie duurzaamheid	0	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve innovatie	200.000	0	0	0	0	200.000
Totaal eigen vermogen	200.000	-9.630.591	0	0	9.630.591	200.000

Op 13 juli 2023 heeft het Algemeen Bestuur besloten:

- de Jaarrekening 2022 conform voorstel vast te stellen;
- het Waterschap Limburg te verzoeken om het exploitatietekort van € 9,63 mln aan te zuiveren.

Zie ook bijlage 2 voor de staat van eigen kapitaal, reserve en voorzieningen.

Grafiek 4: ontwikkeling reserves 2014-2023

7.2.4 Voorzieningen

Het verloop in 2023 van voorzieningen:

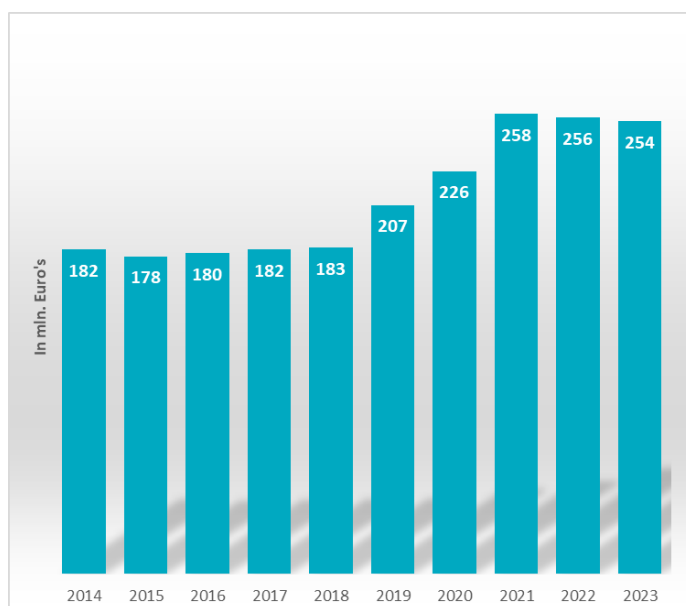
Verloopoverzicht voorzieningen	Boekwaarde	Vermeerdering	Vermindering	Boekwaarde
	31-12-2022			31-12-2023
Voorziening vitaliteitsuren	66.602	60.155	6.818	119.940
Voorziening hoogwatercrisis	23.563	4.564	1.831	26.296
Voorziening MJOP kantoor Roermond	0	300.000	13.095	286.905
Voorziening IKB-verlof	0	1.309.865	52.870	1.256.995
Totaal voorzieningen	90.165	1.674.584	74.614	1.690.136

- de voorziening vitaliteitsuren: de vermeerdering bestaat uit een aantal nieuwe dotaties ter dekking van toekomstige opnames vitaliteitsuren. De vermindering bestaat uit een aantal opgenomen vitaliteitsuren;
- de voorziening hoogwatercrisis: de vermeerdering bestaat uit de BTW op de openstaande order en de vermindering uit ontvangen facturen circa € 1.831. Het saldo bestaat ultimo 2023 uit één order die in 2024 geleverd zal worden;
- in 2023 is een nieuwe voorziening met betrekking tot groot onderhoud laag- en hoogbouw kantoor (meerjaren onderhoudsplan, MJOP) gevormd. Hiervoor heeft een extern adviesbureau de huidige onderhoudsstatus in beeld gebracht en een doorkijk van 10 jaar gemaakt. De vermeerdering in 2023 is gebaseerd op deze doorkijk.
- Door de herrubricering in 2023 van verlofuren IKB, van kortlopende schulden naar voorzieningen, is de voorziening IKB-verlof nieuw in 2023. De verlofuren IKB bedroegen eind 2022 € 0,98 mln en dit bedrag is opgenomen in de tabel voorzieningen onder vermeerdering. Daarnaast betreft de vermeerdering van de verlofuren IKB ook de aankoop nieuwe IKB verlofuren en mutaties door cao verhogingen. De vermindering betreft opnames van IKB verlofuren.

7.2.5 Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer

Geldleningen

In het verslagjaar werd een nieuwe geldlening afgesloten circa € 17,0 mln. Ten opzichte van vorig jaar is de waarde van de langlopende geldleningen bij binnenlandse banken met € 1,60 mln afgenomen. De rentelasten langlopende leningen over boekjaar 2023 bedragen € 3,27 mln. Onderstaand is de ontwikkeling van de omvang van de langlopende schuld grafisch weergegeven. De waarde per ultimo 2023 bedraagt € 234,68 mln. Het verschil ten opzichte van de hieronder vermelde € 254,16 mln betreft de aflossingsverplichtingen in 2024 (€ 19,49 mln) die als korte schulden worden aangemerkt. Zie ook bijlage 3 voor de staat van geldleningen.

Grafiek 5: Verloop langlopende schulden 2014-2023

Langlopende leaseverplichtingen

In het verslagjaar werden geen nieuwe langlopende financial leaseovereenkomsten afgesloten. Per ultimo 2023 zijn er geen langlopende leaseverplichtingen.

7.2.6 Kortlopende schulden

Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen

In 2023 zijn geen kasgeldleningen afgesloten. Zie ook paragraaf 3.8.4.

Rekening-courant saldo

Niet van toepassing.

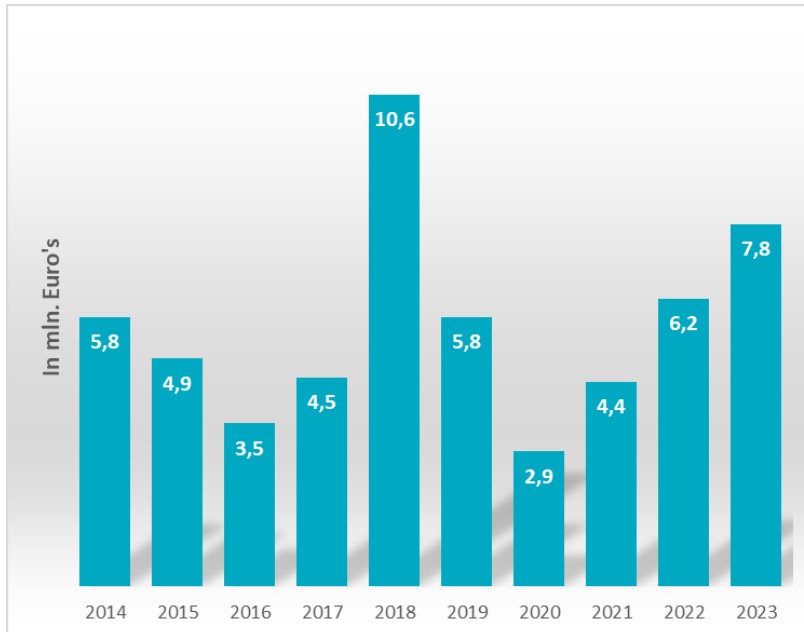
Schulden aan kredietinstellingen / negatieve bank- en girosaldi

Onder deze post wordt het rekening-courant krediet bij de NWB-bank verantwoord. Per ultimo 2023 was het banksaldo negatief € 2,56 mln. Het saldo bij de Rabobank was positief. Zie kortlopende vorderingen, liquide middelen paragraaf 7.2.2.

Schulden aan leveranciers

De schulden aan leveranciers bedragen per 31 december 2023 € 7,82 mln. Hiervan is per

27 maart 2024 nog een bedrag van € 0,01 mln te betalen. Het bedrag aan betalingsverplichtingen aan WBL gelieerde onderneming Waterschap Limburg en Aquaminals B.V. bedraagt ultimo 2023 € 2,15 mln.

Grafiek 6: Verloop crediteurensaldo 2014-2023

Na de Coronacrisis is WBL haar leveranciers weer gaan betalen op basis van vervaldatum. De gemiddelde doorlooptijd van een inkoopfactuur in 2023 was 17,13 kalenderdagen.

Te betalen belastingen en sociale premies

De waarde per ultimo 2023 bedraagt € 1,53 mln en bestaat uit:

- te betalen loonheffing en sociale lasten december 2023 (€ 1,27 mln);
- te betalen omzetbelasting 4^e kwartaal 2023 (€ 0,26 mln).

Overige kortlopende schulden

Onder deze post (€ 21,56 mln) worden verantwoord:

- de komend boekjaar verschuldigde aflossingsverplichting op langlopende leningen (€ 19,49 mln);
- de rentekosten over 2023 verbonden aan langlopende schulden welke betrekking hebben op 2023 (€ 0,81 mln);
- de wettelijke verlofrechten van medewerkers per ultimo 2023 (€ 0,67 mln);
- nagekomen facturen na sluiten crediteurenadministratie (€ 0,59 mln).

7.2.7 Overlopende passiva

Onder deze post (€ 1,90 mln) zijn de nog te ontvangen facturen verantwoord voor:

- overige nog te ontvangen facturen (€ 1,24 mln);
- verontreinigingsheffing (€ 0,57 mln);
- afrekening CAR-verzekering (€ 0,07 mln);
- verbruik Gas (€ 0,02 mln).

7.2.8 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Naast de in balans opgenomen verplichtingen is WBL ook verplichtingen aangegaan die niet uit de balans blijken.

Dit betreft de voor WBL door de NWB-bank afgegeven bankgarantie van € 1,00 mln aan een leverancier uit België, tot zekerheid voor de nakoming van de aantoonbaar niet betwiste betalingsverplichtingen van gelieerd bedrijf Aquaminerals B.V. uit hoofde van de verwerking van afvalstoffen van WBL.

Afgegeven door	Nummer	Afgegeven bedrag	Afgegeven voor	Kennisgevingsnummers
NWB bank	BG287	€ 1.000.000	Nakomen betalingsverplichtingen	n.v.t.
		<u>€ 1.000.000</u>		

Er hebben in 2023 geen betalingen plaatsgevonden uit hoofde van de garantstellingen.

7.2.9 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen en omstandigheden na balansdatum bekend die van invloed kunnen zijn op de jaarrekening en het jaarverslag 2023 (cijfers en toelichtingen).

7.2.10 Investeringsverplichtingen

Per 31 december 2023 bedraagt het totaalbedrag van de door WBL aangegane maar nog niet tot uitvoering gekomen investeringsverplichtingen voor materiële vaste activa in uitvoering € 12,31 mln. Dit betreft het totaal aan aangegane verplichtingen verminderd met de al gefactureerde (en geactiveerde) termijnen.

7.3 WAARDERINGSGRONDSLAGEN

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn overeenkomstig de nieuwe Waterschapswet en de bepalingen van het Besluit Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen (BBVW).

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen bepaald op basis van de verwachte economische levensduur. De afschrijvingstermijn van de immateriële vaste activa bedragen maximaal 10 jaar. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen en investeringssubsidies (indien van toepassing). De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur (netto-methode).

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa wordt gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs c.q. duurzame lagere marktwaarde. Indien de waardering negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd.

Immateriële en materiële vaste activa in uitvoering

Vaste activa in uitvoering worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Flottende activa: voorraden

Vorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs c.q. nieuw- of marktwaarde verminderd met een afwaardering op basis van ouderdom en toestand code (gebruikt of nieuw). 0 t/m 3 jaar / 100 procent (nieuw) en 80 procent (gebruikt), 4 t/m 6 jaar / 80 procent (nieuw) en 65 procent (gebruikt) en ouder dan 7 jaar / 60 procent (nieuw) en 50 procent (gebruikt). In 2023 heeft er geen afwaardering plaatsgevonden in afwachting van nieuw beleid in 2024.

Flottende activa: vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen wegens verwachte oninbaarheid. Deze voorziening wordt statisch bepaald. De vorderingen zijn direct opeisbaar tenzij dit specifiek vermeld wordt.

Flottende activa: liquide middelen

Liquide middelen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Eigen vermogen: algemene reserve

De algemene reserve en de risico-reserve worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Gelet op de bepalingen van de BBVW dat aan een reserve alleen rente kan worden toegevoegd als onderdeel van de resultaatbestemming, wordt binnen de exploitatie geen rente toegevoegd aan de algemene reserves. De bestemming van het resultaat is afhankelijk van besluitvorming door het Algemeen Bestuur. Dit kan leiden tot aanvulling van een eigen reserve of terugstorten aan het Waterschap Limburg. Een negatief resultaat wordt aangezuiverd door het Waterschap Limburg.

Eigen vermogen: reserve innovatie en duurzaamheid

Afhankelijk van het jaarrekeningresultaat kan het Algemeen Bestuur besluiten tot dotatie aan deze reserve tot maximaal € 0,15 mln per jaar, tot een maximale omvang van € 0,45 mln.

Vreemd vermogen: voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd ten behoeve van concrete of specifieke risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang onzeker is doch redelijkerwijs in te schatten. Daarnaast worden voorzieningen gevormd voor kosten welke in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren. Voorzieningen worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Vreemd vermogen: lang- / kortlopende schulden

Lang- en kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De langlopende schulden betreffen leningen met een oorspronkelijke looptijd langer dan 1 jaar.

Overige activa en passiva

Voor zover in het bovenstaande niet anders is aangegeven worden activa en passiva gewaardeerd op nominale waarde.

Wijze van resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald door het verschil tussen de opbrengsten uit dienstverlening als gemeenschappelijke regeling aan Waterschap Limburg plus de overige baten, verminderd met de lasten over het boekjaar.

Methode en termijnen van afschrijvingen

De afschrijvingen over de (im)materiële vaste activa worden gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met investeringssubsidies (indien van toepassing).

Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur. WBL hanteert de volgende afschrijvingstermijnen:

- gronden: geen;
- bouwkundige investeringen installaties en transportleidingen: 30 jaar lineair;
- elektro en mechanisch voorzieningen: 15 jaar lineair;
- gebouwen: 30 jaar lineair;
- immateriële activa: < 10 jaar lineair;
- inventaris: 10 jaar lineair;
- hardware/automatisering: 5 jaar lineair;
- procesbesturing zuiveringsinstallaties: 10 jaar lineair ;
- procesbesturing gemalen: 5 jaar lineair.

De methode en termijnen van afschrijvingen zijn hetzelfde gebleven. Echter, met ingang van 2023 is het moment van start afschrijving wel aangepast. Dit is via een AB besluit van 21 december 2022 bekrachtigd.

Voorheen werd start afschrijven bepaald door moment van ingebruikname van het betreffende actief. Hierbij werd om pragmatische redenen de volgende gedragslijn gevolgd: wanneer moment van ingebruikname in de 1^e helft van het jaar ligt, wordt over het volledige jaar afgeschreven. Valt de ingebruikname in de 2^e helft van het jaar dan start de afschrijving vanaf het jaar erop.

Verder is besloten om de start van afschrijven/activeren niet meer afhankelijk te maken van een formeel oplevermoment, maar de afschrijvingen te baseren op 50 procent van de investering in enig boekjaar. Het jaar erna wordt de afschrijving gebaseerd op 100 procent van de investering in het vorig boekjaar. Dit is in lijn met de werkwijze van het Waterschap Limburg. Met het oog op het samengaan met Waterschap Limburg per 1 januari 2025 is dit een belangrijke reden geweest om de afschrijvingsmethodiek bij WBL aan te passen en in lijn te brengen met Waterschap Limburg. Daarnaast speelt het reduceren van het administratieve proces ook een rol. Ten behoeve van de afschrijvingskosten wordt per project bijgehouden welke investering in welk jaar wordt gedaan en wanneer het project wordt opgeleverd. Hierbij wordt ook een onderverdeling gemaakt naar de verschillende afschrijvingstermijnen. De nieuwe methode maakt dit proces transparanter, eenvoudiger en betrouwbaarder (beter voorspelbaar).

De totale afschrijvingskosten veranderen niet, maar er vindt wel een verschuiving tussen planjaren plaats (geen hoge onderhanden werk positie). De afschrijvingskosten worden naar voren gehaald. Dit heeft geleid tot € 0,9 mln. Meer afschrijvingskosten in 2023.

7.4 WET NORMERING TOPINKOMENS

In de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) die op 1 januari 2013 inwerking is getreden, is een openbaarmakingsverplichting voorgeschreven voor topfunctionarissen. Doel van de WNT is het tegengaan van bovenmatige bezoldigingen en ontslagvergoedingen in de (semi)publieke sector. In de WNT worden bezoldigingen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen waarop de wet van toepassing is genormeerd en openbaar gemaakt. De bezoldigingsmaxima worden jaarlijks geïndexeerd. Voor 2023 bedraagt het individueel bezoldigingsmaximum voor een topfunctionaris € 223.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

Bij het WBL worden het Bestuur (Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur) en de Algemeen Directeur beschouwd als topfunctionaris in de zin van de WNT:

- De 'governance' van WBL is zo ingericht dat het Bestuur de beslissingen neemt over aangelegenheden die de gehele organisatie betreffen. De bestuursleden van WBL zijn niet in dienst bij WBL en zijn onbezoldigd;
- De Algemeen Directeur is wel in dienst van WBL, is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van WBL en is in die hoedanigheid een topfunctionaris in de zin van de WNT.
- Doordat de Algemeen Directeur geheel 2023 arbeidsongeschikt is geweest hebben 2 sectordirecteuren de dagelijkse leiding van WBL overgenomen en ze zijn in deze hoedanigheid een topfunctionaris in de zin van de WNT (1^e sectordirecteur had de leiding van 1 januari 2023 t/m 30 april 2023 en de 2^e sectordirecteur van 1 mei 2023 t/m 31 december 2023). Beide sectordirecteuren zijn in dienst bij WBL.

WBL beschikt verder niet over een bezoldigd toezichthoudend orgaan en er vindt geen externe inhuur plaats van personen die als topfunctionaris kunnen worden aangemerkt.

Topfunctionaris	2023	2023	2023	2022
Naam	N.M.H. Hendrix	M.H.J. Conjaerts	E.M. Pelzer	E.M. Pelzer
Functie	Directeur	Directeur	Directeur	Directeur
Duur dienstverband	01-05-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2023 t/m 30-04-2023	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Omvang dienstverband	36 uur per week / 1,0 fte	36 uur per week / 1,0 fte	36 uur per week / 1,0 fte	36 uur per week / 1,0 fte
Dienstbetrekking	ja	ja	ja	ja
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 149.685	€ 73.315	€ 223.000	€ 216.000
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 91.209	€ 48.781	€ 155.159	€ 144.762
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.774	€ 7.456	€ 22.415	€ 22.690
Subtotaal	€ 105.983	€ 56.237	€ 177.573	€ 167.452
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal bezoldiging	€ 105.983	€ 56.237	€ 177.573	€ 167.452

Naast de hierboven vermelde topfunctionaris(sen) zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Onbezoldigde bestuursleden in 2023		
Functie	Zitting in	Naam
Voorzitter	Dagelijks en Algemeen Bestuur	P.F.C.W. van der Broeck (Patrick)
(waarnemend) Voorzitter	Dagelijks en Algemeen Bestuur	L.H.J. Verheijen (Lambert)
Lid	Dagelijks en Algemeen Bestuur	A.A.A. Jansen (Arnold)
Lid	Dagelijks en Algemeen Bestuur	R.L.M. Sleijnen (Remy)
Lid	Dagelijks en Algemeen Bestuur	M.A.M. Breugelmans (Marc)
Lid	Algemeen Bestuur	J.A.M. Houwen (Jan)
Lid	Algemeen Bestuur	P.W.J. Litjens (Paul)
Lid	Algemeen Bestuur	G.J.C. Bongers (Fred)
Lid	Algemeen Bestuur	G.H.J. van der Staak (Jan)
Lid	Algemeen Bestuur	C.J.C. Driessen (Cor)
Lid	Algemeen Bestuur	M.J. Hilders (Marja)
Lid	Algemeen Bestuur	M.M.G.M. Richter (Marcel)

8 Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van Waterschapsbedrijf Limburg.

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Waterschapsbedrijf Limburg te Roermond gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- ▶ geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2023 als van de activa en passiva van Waterschapsbedrijf Limburg op 31 december 2023 in overeenstemming met artikel 98a van de Waterschapswet en hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit;
- ▶ zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 20 december 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de exploitatierekening naar programma's, naar kosten- en opbrengst dragers en naar kosten- en opbrengstsoorten over 2023 en de toelichting (pagina nr. 33 tot en met pagina nr. 44);
2. de balans per 31 december 2023 en de toelichting (pagina nr. 45 tot en met pagina nr. 55);
3. het overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving (pagina nr. 55 tot en met pagina nr. 57);
4. de WNT-verantwoording (pagina nr. 57 tot en met pagina nr. 58)
5. de bijlagen 9.1 tot en met 9.3 (pagina nr. 67 tot en met pagina nr. 69).

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, hoofdstuk 5 van het Waterschapsbesluit, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2023, het controleprotocol en het normen- en toetsingskader 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Statutair gevestigd te Eindhoven en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 17171186.
BDO Audit & Assurance B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam "BDO" optreden.
BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO netwerk en van elk van de BDO Member Firms.

Wij zijn onafhankelijk van Waterschapsbedrijf Limburg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 1.030.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 5.2, lid 1 Waterschapsbesluit

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de 5% van de betreffende hoofdkostensoort (bijv. personeelslasten) met een minimum van EUR 100.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

C. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- ▶ inleiding (pagina nr. 7 tot en met pagina nr. 8);
- ▶ jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen (pagina nr. 9 tot en met pagina nr. 30).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat alsmede dat het alle informatie bevat die op grond van artikel 98a van de Waterschapswet en hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het artikel 98a Waterschapswet en hoofdstuk 4 van het Waterschapsbesluit.

D. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het in Nederland geldende Waterschapsbesluit. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het d.d. 20 december 2023 door het algemeen bestuur vastgestelde normen- en toetsingskader 2023.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of Waterschapsbedrijf Limburg in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het Waterschapsbedrijf Limburg.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden hoofdstuk 5 van het Waterschapsbesluit, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 20 december 2023, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's
 - ▷ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - ▷ dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het waterschapsbedrijf;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- ▶ het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat Waterschapsbedrijf Limburg in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het Waterschapsbedrijf Limburg haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaaf zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat het Waterschapsbedrijf Limburg de financiële risico's niet kan opvangen;
- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van Waterschapsbedrijf Limburg, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van Waterschapsbedrijf Limburg. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 24 april 2024

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. drs. D.O. Meeuwissen RA

Vaststellingsbesluit

Roermond, 29 mei 2024

Onderwerp: Vaststellen Jaarrekening 2023

Aan het Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van WBL;

overwegende dat het Dagelijks Bestuur de concept Jaarrekening 2023 op 23 april 2024 heeft overgelegd;

- gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur tot vaststelling;
- gelet op de bepalingen voor de Jaarrekening zoals die zijn opgenomen in de Waterschapswet en de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en op het verslag van bevindingen van de conform art. 109 lid 2 Waterschapswet juncto art. 50g lid 6 Wet Gemeenschappelijke Regelingen door het Algemeen Bestuur aangewezen accountant.

BESLUIT:

De Jaarrekening 2023 vast te stellen tot de volgende totalen:

• balans per 31 december 2023	€	268.240.431
• rekening naar kostensoorten	€	103.700.276
• rekening van batensoorten	€	99.982.191
• negatief resultaat 2023	€	3.718.085

Aldus besloten in de vergadering d.d. 29 mei 2024 van het Algemeen Bestuur van WBL.

De plv. directeur,

De voorzitter,

N.M.H. Hendrix

S.M.M. Borgers

9 BIJLAGEN

BIJLAGE 1: Staat van vaste activa

BIJLAGE 2: Staat van eigen kapitaal, reserve en voorzieningen

BIJLAGE 3: Staat van geldleningen

2010236
FG Gevel
Handlers

9.1 BIJLAGE 1: STAAT VAN VASTE ACTIVA

SVA	omschrijving	Cumulatieven per 31-12-2022			Boek-waarde 31-12-2022	Nieuwbouw derden / Uitgaven	Nieuwbouw derden Subsidies	Desinvestering	Geacti- veerde lasten	uitgaven OHW naar SVA 2023	subsid. OHW naar SVA 2023	afschrijving Nieuw geactiveerd deel	Afschrijving / aflossing deel	Cumulatieven per 31-12-2023			Boek- waarde 31-12-2023	Toegerek. rente 2023
		Aanschaf- waarde	Subsidies	Afschrijving /aflossing										Aanschaf- waarde	Subsidies	Afschrijving /aflossing		
Financiële vaste activa														209.855	0	0	209.855	0
0301	Aandelen en deelnemingen	159.171	0	0	159.171	0	0	0	0	0	0	0	0	0	209.855	0		
0303	Vaste leningen aan ambtenaren	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
0304	Vaste leningen aan overheden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Immateriële vaste activa														17.014.849	824.135	14.549.286	1.641.428	23.226
0101	Uitgaven afsluiten geldleningen	5.804.457	0	5.804.457	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.804.457	0	5.804.457	0	
0102	Uitgaven onderzoek/ontwikkeling	10.140.714	824.135	7.520.599	1.795.980	0	0	0	1.069.678	0	17.187	1.207.043	11.210.392	824.135	8.744.829	1.641.428	23.226	
0103	Subsidies / bijdragen aan derden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
0104	Afkoopsommen aan overheden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Overige immateriële activa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Materiële vaste activa														975.812.393	56.232.414	676.267.331	243.312.649	3.265.667
0201	Gronden	8.806.269	816.376	-4.236	7.994.129	17.590	0	97.133	0	0	0	0	0	8.726.726	816.376	-4.236	7.914.586	107.495
0202	Vervoermiddelen en werktuigen	2.063.735	0	2.063.735	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.063.735	0	2.063.735	0	
0203	Overige bedrijfsmiddelen	42.353.458	0	30.296.309	12.057.148	0	0	0	832.440	0	0	2.158.543	43.185.898	0	32.454.852	10.731.045	153.979	
0204	Kantoren, centrale werkplaatsen	32.491.285	501.375	20.924.522	11.065.388	0	0	0	155.507	0	5.138	889.287	32.646.792	501.375	21.818.948	10.326.470	144.544	
02071	ZTW: Transportsysteem	283.002.917	32.720.354	203.512.677	46.769.886	0	0	0	19.947.525	240.650	3.345	4.648.982	302.950.442	32.961.004	208.165.005	61.824.434	733.768	
02072	ZTW: Zuiveringsinstallaties	514.335.630	20.522.879	340.576.732	153.236.019	0	0	0	3.855.953	280.000	10.845	13.562.268	518.191.583	20.802.879	354.149.845	143.238.859	2.003.271	
02073	ZTW: Sitbonwateringsinstallaties	50.057.337	1.149.040	40.265.517	8.642.781	0	0	0	1.847.708	0	8.033	1.409.599	51.905.045	1.149.040	41.683.149	9.072.856	119.704	
02074	ZTW: Drogers	16.142.172	1.740	15.914.823	225.609	0	0	0	0	0	0	21.210	16.142.172	1.740	15.936.033	204.399	2.906	
0210	Overige materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Immateriële vaste activa (OHW)														0	0	0	0	0
701101	Uitgaven afsluiten geldleningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
701201	Onderzoek en ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Materiële vaste activa (OHW)														17.964.669	200.001	938.511	16.826.157	0
	Gronden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
712001	Vervoermiddelen en werktuigen	6.753	0	0	6.753	738.202	0	0	0	0	0	52.922	744.955	0	52.922	692.033	0	
713001	Overige bedrijfsmiddelen	608.951	0	0	608.951	1.577.863	0	0	0	0	0	104.365	1.064.118	0	104.365	959.753	0	
714001	Kantoren, centrale werkplaatsen	0	0	0	0	2.749	0	0	-2.749	0	0	0	0	0	0	0	0	
717xxx	Zuiveringstechnische werken	16.665.679	0	0	16.665.679	26.073.283	720.650	0	-26.583.366	-520.650	0	781.224	16.155.596	200.001	781.224	15.174.371	0	
Totaal activa		982.638.528	56.535.899	666.875.135	259.227.494	28.409.687	720.650	97.133	0	50.685	0	44.548	24.835.443	1.011.001.766	57.256.550	691.755.128	261.990.089	3.288.893

Toelichting op de kolommen :

“Uitgaven OHW naar SVA 2023”: uitgaven voor een investeringsproject worden eerst geboekt op een onderhandenwerk (OHW) balansrekening. Bij het gereedkomen van een investeringsproject worden de geboekte bedragen op de OHW overgeboekt naar een balansrekening vaste activa.

“Subsid. OHW naar SVA 2023”: idem als hierboven alleen dan voor de bijdragen (opbrengsten) van overheden en derden.

“Afschrijving / aflossing deel”: vanaf 2023 wordt er ook afgeschreven op OHW. Zie ook paragraaf 7.3 / stelselwijziging afschrijvingen..

9.2 BIJLAGE 2: STAAT VAN EIGEN KAPITAAL, RESERVE EN VOORZIENINGEN

Omschrijving (Bedragen in € 1)	Gemiddelde rentevoet 2023 = 3,46%							
	Boekwaarde 31-12-22	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermeerdering	Vermindering	Resultaat huidig boekjaar	Aanzuivering Waterschap Limburg	Boekwaarde 31-12-23	Berekende rente die niet aan de reserve wordt toegevoegd
Reserves								
Algemene reserve	0	-9.630.591	0	0		9.630.591	0	
Risico reserve	0		0	0			0	
	0	-9.630.591	0	0	0	9.630.591	0	-6.900
Reserve innovatie en duurzaamheid	0	0	0	0			0	
Bestemmingsreserve innovatie	200.000	0	0	0			200.000	
Resultaat huidig boekjaar					-3.718.085		-3.718.085	
Totaal Eigen vermogen	200.000	-9.630.591	0	0	-3.718.085	9.630.591	-3.518.085	-6.900
Voorzieningen:								
Voorziening vitaliteitsuren	66.602		60.155	6.818			119.939	
Voorziening hoogwatercrisis	23.563		4.564	1.831			26.296	
Voorziening MJOP kantoor Roermond	0		300.000	13.095			286.905	
Voorziening IKB-verlof	981.721		328.145	52.870			1.256.996	
Totaal Voorzieningen	1.071.886	0	692.864	74.614	0	0	1.690.136	0
Totaal eigen vermogen / voorzieningen	1.271.886	-9.630.591	692.864	74.614	-3.718.085	9.630.591	-1.827.949	-6.900

9.3 BIJLAGE 3: STAAT VAN GELDLeningen

STAAT VAN GELDLeningen

lening jr/nr	Bank	oorspronkelijk bedrag lening	leningnr. Bank	rente%	looptijd in jaren	A(nnuïtaire) of L(ineair)	vervaldag rentebetaling	dagen voor aflossing	dagen na aflossing	dagen nog niet verschenen rente	restant bedrag lening per	bedrag van de nieuw aangegane leningen	nog niet verschenen rente per	betaalde rente of rentebestanddeel annuïteit	rente ten laste van het boekjaar	nog niet verschenen rente per	aflossing : valutatatum	aflossing : bedrag	restant bedrag van de lening per
												1-1-2023	31-12-2022	2023	31-12-2023	31-12-2023			
2005/01	NWB	€ 15.000.000	nr.1-23897	3,51	20	L	20/7	199	161	161	€ 2.250.000		€ 35.319,38	€ 78.975	€ 67.202	€ 23.546,25	20/7	€ 750.000	€ 1.500.000
2006/01	ASN	€ 15.000.000	nr. 01112026	4,07	20	L	01/11	300	60	60	€ 3.000.000		€ 20.350,00	€ 122.100	€ 117.013	€ 15.262,50	01/11	€ 750.000	€ 2.250.000
2009/01	NWB	€ 15.000.000	nr. 1-26369	4,04	20	L	04/11	303	57	57	€ 5.250.000		€ 33.582,50	€ 212.100	€ 207.303	€ 28.785,00	04/11	€ 750.000	€ 4.500.000
2011/01	NWB	€ 18.000.000	nr.1-27469	0,155	20	L	01/12	330	30	30	€ 8.100.000		€ 1.046,25	€ 12.555	€ 12.439	€ 930,00	01/12	€ 900.000	€ 7.200.000
2012/01	NWB	€ 23.000.000	nr.1-27795	2,77	20	L	03/12	332	28	28	€ 11.500.000		€ 24.776,11	€ 318.550	€ 316.072	€ 22.298,50	03/12	€ 1.150.000	€ 10.350.000
2013/01	NWB	€ 10.000.000	nr. 1-28205	2,875	20	L	16/12	345	15	15	€ 5.500.000		€ 6.588,54	€ 158.125	€ 157.526	€ 5.989,58	16/12	€ 500.000	€ 5.000.000
2015/01	NWB	€ 20.000.000	nr. 1-28965	1,382	20	L	16/12	345	15	15	€ 13.000.000		€ 7.485,83	€ 179.660	€ 179.084	€ 6.910,00	16/12	€ 1.000.000	€ 12.000.000
2016/01	NWB	€ 70.432.638	nr. 1-29151	2,66	20	L	01/07	180	180	180	€ 49.302.847		€ 655.727,86	€ 1.311.456	€ 1.264.618	€ 608.890,16	01/07	€ 3.521.632	€ 45.781.215
2016/02	NWB	€ 15.000.000	nr. 1-29287	1,01	20	L	01/12	330	30	30	€ 10.500.000		€ 8.837,50	€ 106.050	€ 105.419	€ 8.206,25	01/12	€ 750.000	€ 9.750.000
2017/01	NWB	€ 15.000.000	nr. 1-29633	1,08	20	L	15/12	344	16	16	€ 11.250.000		€ 5.400,00	€ 121.500	€ 121.140	€ 5.040,00	15/12	€ 750.000	€ 10.500.000
2018/01	NWB	€ 15.000.000	nr. 1-29935	1,15	20	L	17/12	346	14	14	€ 12.000.000		€ 5.366,67	€ 138.000	€ 137.665	€ 5.031,25	17/12	€ 750.000	€ 11.250.000
2019/01	NWB	€ 14.500.000	nr. 1-30249	0,195	15	L	10/07	189	171	171	€ 11.600.000		€ 10.744,50	€ 22.620	€ 21.725	€ 9.849,12	10/07	€ 966.667	€ 10.633.333,33
2019/02	NWB	€ 24.000.000	nr. 1-30414	0,433	20	L	17/12	348	12	12	€ 20.400.000		€ 2.944,40	€ 88.332	€ 88.159	€ 2.771,20	17/12	€ 1.200.000	€ 19.200.000
2020/01	NWB	€ 35.000.000	nr. 1-30383	0,44	20	L	1/12	330	30	30	€ 31.500.000		€ 11.550,00	€ 138.600	€ 137.958	€ 10.908,33	1/12	€ 1.750.000	€ 29.750.000
2021/01	NWB	€ 37.000.000	nr. 1-31104	0,488	20	L	15/10	285	75	75	€ 35.150.000		€ 35.735,83	€ 171.532	€ 169.651	€ 33.855,00	15/10	€ 1.850.000	€ 33.300.000
2021/02	NWB	€ 10.000.000	nr. 1-30384	0,536	20	L	1/12	330	30	30	€ 9.500.000		€ 4.243,33	€ 50.920	€ 50.697	€ 4.020,00	1/12	€ 500.000	€ 9.000.000
2022/01	NWB	€ 16.000.000	nr. 1-30385	0,638	20	L	1/12	330	30	30	€ 16.000.000		€ 8.506,67	€ 102.080	€ 101.655	€ 8.081,33	1/12	€ 800.000	€ 15.200.000
2023/01	NWB	€ 17.000.000	nr. 1-30386	0,725	20	L	1/12	330	30	30	€ -	€ 17.000.000	€ -	€ -	€ 10.271	€ 10.270,83	1/12	€ -	€ 17.000.000
TOTAAL		€ 384.932.638									€ 255.802.846,60	€ 17.000.000	€ 878.205,37	€ 3.333.154,72	€ 3.265.594,66	€ 810.645,31		€ 18.638.299	€ 254.164.548,03

Maria Theresialaan 99
Postbus 1315
6040 KH ROERMOND

T +31 (0)88 842 00 00
E info@wbl.nl
I wbl.nl